

ŠIAULIŲ UNIVERSITETAS
GAMTOS MOKSLŲ FAKULTETAS
APLINKOTYROS KATEDRA

Greta Šukienė

**ŠIAULIŲ MIESTO GUBERNIJOS PARKO REKONSTRUKCIJOS
PROJEKTAS**

Bakalauro darbas

Dekoratyviosios želdininkystės bakalauro studijų programa

Vadovė lekt. Erika Zaleskienė

Šiauliai, 2013

TURINYS

ĮVADAS.....	4
1. LITERATŪROS ANALIZĖ.....	5
1.1. Kraštovaizdžio klasifikavimo principai.....	5
1.1.1. Kraštovaizdžio formavimo metodai.....	5
1.2. Parkų rūšys, tipai ir klasifikacija.....	6
1.2.1. Parkų projektavimas.....	7
1.3. Teminiai parkai.....	9
1.3.1. Teminio parko aplinka.....	10
2. DARBO OBJEKTAS IR METODAI.....	10
2.1. Darbo objektas.....	10
2.2. Darbo metodai.....	12
3. DARBO REZULTATAI IR JŲ ANALIZĖ.....	13
3.1. Užsienio šalių ir Lietuvos teminių parkų apžvalga.....	13
4. ŠIAULIŲ MIESTO ŽELDYNŲ SISTEMA.....	14
4.1. Atskirieji rekreacinės paskirties želdynai.....	15
4.2. Šiaulių miesto parkai.....	16
4.2.1. Šiaulių miesto parkų analizė.....	17
5. ŠIAULIŲ MIESTO GUBERNIJOS PARKAS.....	18
5.1. Šiaulių miesto Gubernijos parko esamos situacijos analizė.....	18
6. GUBERNIJOS PARKO REKONSTRUKCIJOS PROJEKTAS.....	22
6.1. Teminio parko koncepcija.....	22
6.2. Projekto sąmata.....	26
ŠIAULIŲ MIESTO GUBERNIJOS PARKO ESAMOS SITUACIJOS PLANAS	28
ŠIAULIŲ MIESTO GUBERNIJOS PARKO REKONSTRUKCIJOS BENDRASIS PLANAS.....	29
ŠIAULIŲ MIESTO GUBERNIJOS PARKO DENDROLOGINIS PROJEKTAS.....	30
ŠIAULIŲ MIESTO GUBERNIJOS PARKO INFRASTRUKTŪROS PROJEKTAS.....	31
IŠVADOS.....	32
SANTRAUKA.....	33
SUMMARY.....	34
LITERATŪRA.....	35

PRIEDAI.....38

ĮVADAS

Želdynai kartu su statiniais formuoja miesto erdvės struktūrą, praturtina pastatų ir kompleksų architektūrinę kompoziciją, kuria miesto žaliąsias erdves (parkus, skverus, rekreacines zonas ir pan.), formuoja miesto įvaizdį ir jo estetiką. Miestuose kuriama vientisa želdynų sistema.

Sudėtingame ir kompleksiniame miesto kūrimo procese miesto kraštovaizdžio architektūros tikslas yra siekti darnaus ir harmoningo sambūvio tarp miesto kraštovaizdžio gamtinių ir antropogeninių komponentų, atsižvelgiant į miesto bendruomenės poreikius ir poreikius.

Teminių parkų tinkamumas ir ekonominė nauda labiausiai priklauso nuo tinkamai suformuotos aplinkos, kuri patenkina apsilankiusiųjų į potyrių poreikį. Kuriant teminius parkus jų marketingą sunku būtų išsamiai nagrinėti, suprasti ir atskleisti atsietai nuo tokių sąvokų kaip svajonės, norai, poreikiai, paklausa konteksto.

Darbo tikslas: parengti Šiaulių miesto Gubernijos parko rekonstrukcijos projektą.

Darbo uždaviniai:

1. Atlikti Lietuvos ir užsienio teminių parkų struktūrinių elementų analizę;
2. Pasirinkti teritoriją projektavimui ir išanalizuoti projektuojamos teritorijos esamą situaciją;
3. Parengti projekto koncepciją ir apibendrinti gautus rezultatus;
4. Pateikti projektinius sprendimus.

Darbo aktualumas ir naujumas. Pastaraisiais metais vis daugiau dėmesio skiriama laisvalaikio pramogoms, buvimui gamtoje su šeima, aktyviam poilsiui. Kasmet daugėja pavyzdinai tvarkomų sodybų, parkų, skverų, daugiabučių, privačių namų teritorijų. Vis gražesni tampa miestų centrai, tačiau yra ir apleisti parkai, kurie galėtų atlikti visai kitokią funkciją, juos rekonstravus ar sutvarkius. Žmones traukia sutvarkytos vietos ir ypatingai gamtoje vykstančios pramogos, renginiai. Gubernijos teminis parkas pritrauktų ne tik Šiauliečius, bet ir miesto svečius.

1. LITERATŪROS ANALIZĖ

1.1. Kraštovaizdžio klasifikavimas

Kraštovaizdis – žemės paviršiaus gamtinių (paviršinių uolienu ir reljefo, pažemio oro, paviršinių ir gruntinių vandenu, dirvožemio, gyvųjų organizmų) ir (ar) antropogeninių (archeologinių liekanų, statinių, inžinerinių įrenginių, žemės naudmenų ir informacinio lauko) komponentų, susijusių medžiagiais, energiniais ir informaciniais ryšiais, teritorinis junginys. Tai žmonių suvokiama vietovė (teritorija), kurios pobūdį nulėmė gamtiniai ir (ar) antropogeniniai veiksniai ir jų sąveika (LR aplinkos ministerija, 2004).

Kraštovaizdžio transformacijos procesas vyksta visose kontinentuose, visose šalyse, tai neišvengiamas reiškinys visuomenės vystymesi, ypač dabartiniame istorijos tarpsnyje. Kraštovaizdžių skirtumai verčia mus juos klasifikuoti, skirstyti pagal atitinkamus požymius. Atsižvelgiant į gamtinių procesų ir antropogeninių veiksnių bei jų sąveikos rezultatų įtaką kraštovaizdžiui, jis pagal Lietuvos Respublikos kraštovaizdžio politikos kryptių aprašą (2004) skirstomas į tris pagrindinius funkcinis tipus:

Gamtinį – natūralus kraštovaizdis, suformuotas gamtinių procesų ir tebesiformuojantis kraštovaizdis, kurio raidai gamtiniai procesai daro esminę, o žmogaus veikla – minimalią įtaką.

Kaimiškąjį – antropogenizuotas agrarinis kraštovaizdis, dėl gamtinių procesų ir žmogaus veiklos sąveikos susiformavęs ir svarbiausius gamtinės struktūros bruožus išsaugojęs kraštovaizdis.

Miestietiškąjį – antropogeninis, urbanizuotas kraštovaizdis žmogaus labai pakeistas ir vystomas.

1.1.1. Kraštovaizdžio formavimo metodai

Remiantis Jakovlevo-Mateckio monografija (2011), išskiriami kraštovaizdžio formavimo metodai:

Išsaugojimo metodas – taikomas siekiant išlaikyti natūralią gamtinių procesų eigą saugomose teritorijose bei kultūros objektų autentiškumą, išsaugoti tipiškus ir unikalius gamtinio ir kultūrinio kraštovaizdžio objektus bei teritorinius kompleksus, vertingas ekosistemas ir faunos bei floros buveines, užtikrinti tradicinį kraštovaizdžio vertybių naudojimą.

Atkūrimo metodas – taikomas siekiant išlaikyti kraštovaizdžio formavimo tradicijas, atkuriant vertingus gamtinius ir kultūrinius kraštovaizdžio objektus ir kompleksus, užtikrinti ekologinį kraštovaizdžio stabilumą.

Atnaujinimo metodas - taikomas siekiant racionaliai atnaujinti (restauruoti) pažeistų kraštovaizdžio objektų ir kompleksų funkcionalumą, pritaikyti juos naujas reikmes atitinkančiam kraštovaizdžiui.

Pertvarkymo metodas - taikomas siekiant radikaliai pakeisti kraštovaizdžio struktūrą, pritaikyti ją racionalios veiklos reikmėms pagal darniosios plėtros principus.

Pirmas uždavinys tvarkant kraštovaizdį – numatyti vietas siūlomiems ir projektuojamiems objektams, derinant juos su esamu kraštovaizdžiu. Tai sudaro projekto pagrindą. Iš tikrųjų projektas, t.y. naujos erdvės kūrimas, pagrįstas buvusio kraštovaizdžio analize. Kraštovaizdžio architektai naudoja buvusį kraštovaizdį pagal savo kūrybines pažiūras, kurios gali būti skirtingos: nuo konservatyvių iki išradingiausių – suliedami objektus su vietoje (integracijos principais) arba supriešindami (afrontacijos, lūžio principas). (Tanguy, 2001)

Kraštovaizdžio analize atliekama trimis lygiais:

Pirmasis – kraštovaizdžio poezija. Projektuotojas kuria emocionalų, efektyvų vaizdą, be išimties individualų.

Antrasis – kraštovaizdžio estetika. Tai semitologija, šiuo atveju – skaitymas ženklais, kuriuos perduoda kraštovaizdis ir kuriuos mūsų pojūčiai suvokia. Šie ženklai tvarkomi, pergrupuojami, klasifikuojami pagal skaitomąją medžiagą lydinčius regėjimo kodus, kurie savo ruožtu paveikti duotos kultūros.

Trečiasis – kraštovaizdžio suvokimas kaip funkcionuojančios sistemos. Šitas lygis yra pažintinis, jis jungia matoma ir nematoma, suvokiama pojūčiais ir protu.

Projekto kūrėjas siekia sukelti busimiems lankytojams emocijas, kurių jis pageidauja; naudoja atitinkančius jo emocijas regėjimo kodus ir materializuoja juos formomis, kurias leidžia jo vaizduotė.

1.2. Parkų rūšys, tipai ir klasifikacija

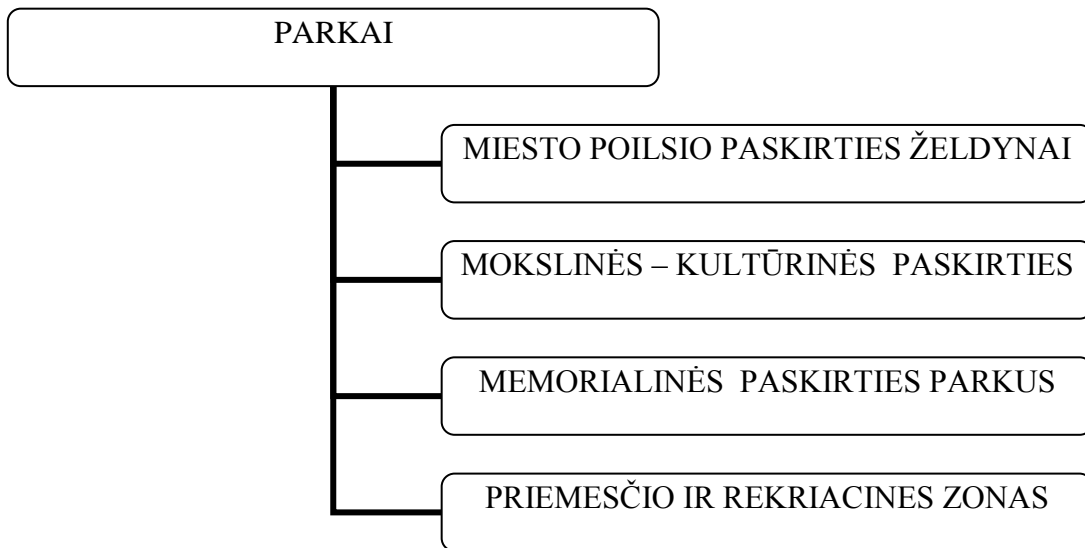
Parkas – ne mažesnis kaip 1 hektaro žmogaus sukurtas ar jo pertvarkytas želdynas, kuriame yra meniškai sukomponuotų želdinių, mažųjų kraštovaizdžio architektūros ir (ar) inžinerinių statinių, skirtas poilsio, mokslo, kultūros reikmėms arba pramogoms ir aplinkos kokybei gerinti. Tinkamoje vietoje įkurtas parkas, turintis darnią sudedamųjų dalių sandarą, yra ilgalaikė, vertinga gyvenamosios aplinkos visuma. Paprastai parkai priklauso valstybei ir yra skirti visų

gyventojų rekreacijai. Jų yra daugelyje miestų ir gyvenviečių, dažnai šalia vandens telkinių (Lietuvos Respublikos Vyriausybė, 2006).

Parkas – gali būti miško parkas, nacionalinis parkas, kraštovaizdžio parkas, kultūros ir poilsio parkas, miesto parkas ir pan. Miesto parkas, kaip projektavimo objektas, yra sudėtinga struktūra, kurios sandarą lemia keletas veiksnių: išorinė planuojamo parko aplinka, parko plano struktūra, erdvės (pievos, vandens telkiniai, statiniai), žemės reljefas, medynai, statiniai ir įrenginiai (Jakovlevas-Mateckis, 2011).

Idealiausia, kai mieste išnyksta griežtos ribos tarp miesto parkų, miesto miškų ir užmiesčio rekreacinių zonų, kai jie pereina vieni į kitus ar juos susieja į visuma bulvarai, žaliosios juostos, dažnai vadinamos žaliosiomis jungtimis, ir jie įsiterpia net į miesto centrą (Idzelis, 2011).

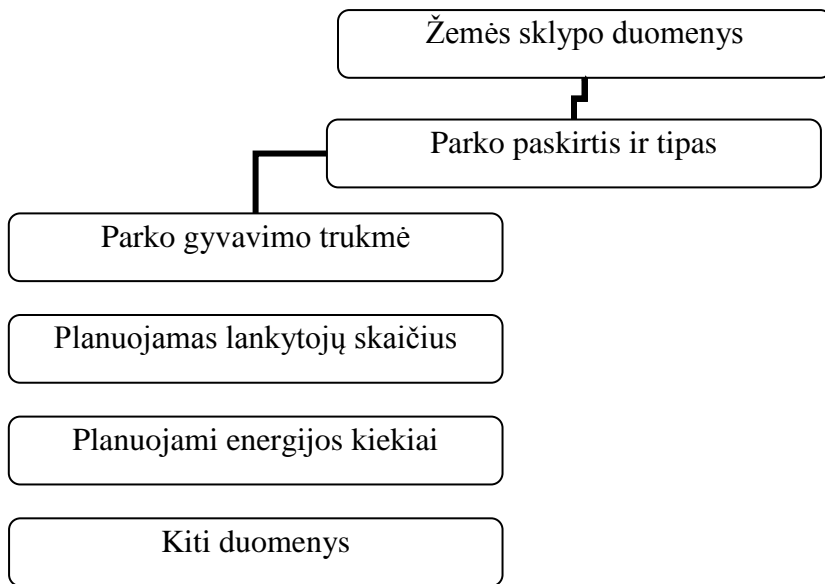
Pagal paskirtį parkai skirstomi į (LR želdynų įstatymas, 2007):

1 pav. Parkų klasifikavimas pagal paskirtį.

1.2.1. Parkų projektavimas

Parko projekto procesas prasideda nuodugniai tiriant pasirinktos vietovės gamtos ir žmogaus sukurtą aplinką. Parko kraštovaizdžio erdvinis formavimas susijęs su kraštovaizdžio architektūrinės erdvės diferenciacija, kurią lemia vietovės gamtinis pagrindas ir funkcinė objekto paskirtis. Taipogi kraštovaizdžio architektūros ir gamtinių elementų formų tarpusavio sąveika esamoje erdvėje, jų susistemimas ir išryškinimas. Kompozicinis vieningumas visoje parko teritorijoje, neatsiejamas parko, kaip objekto, ryšys su aplinka (LR aplinkos ministerija, 2004)

2 pav. Pradinis parko projektavimo etapas.

Pagal objektų dydį ir bazinių gamtinių komponentų pobūdį (vandens telkinys, įdomi reljefo ar geologinė forma, kopos) objekte kuriami atskiri erdviniai “mazgai”, centrai, kuriuos jungia pagrindinė kompozicinė ašis ir veda į kompozicinį pagrindinį centrą – idėjos kulminaciją. Skirtingos erdvinės struktūros yra labai skirtingos ir fizine išraiška, ir emociniu poveikiu. Tačiau numatyta idėja šias struktūras sujungia į vieningą kompozicinį ansamblį, turintį savo kompozicinę ašį ir kompozicinį centrą (Jakovlevas-Mateckis, 2011).

Uždaros erdvinės struktūros želdynas neturi vizualinių ryšių nei į tolį, nei į aukštį (susivėrę medžių lajos dengia dangų). Tokių želdynų estetiškas raiškumas pasiekiamas įdomia augalų rūšine sudėtimi, medžių lajų formos įvairove, turtinga žoline dirvos danga, spalvingais krūmais. Želdynas, kurio pagrindą sudaro miško masyvas gamtiniu, ekologiniu požiūriu vertingiausias, kartu turi didelį estetinį potencialą, ryškią savo formos ir gamtinio pagrindo vienovę (Jakovlevas-Mateckis, 2011).

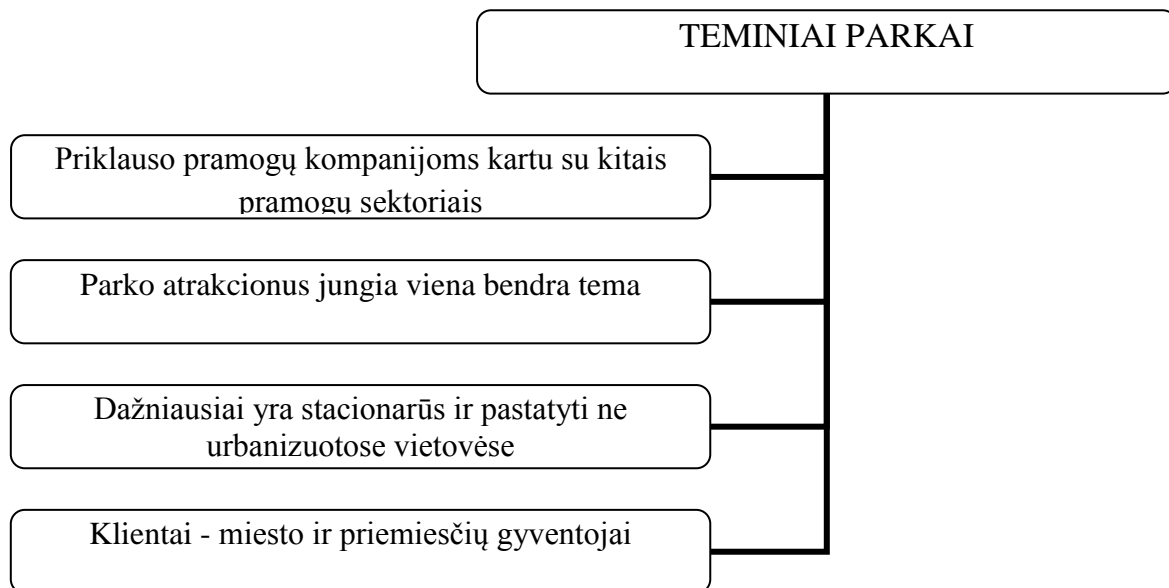
Pusiau atviros erdvinės struktūros želdynas yra įvairesnio peizažinio piešinio, turi gilesnius vizualinius ryšius tarp atskirų želdyno elementų – medžių grupių, aikštelių. Labiau išryškėja ąžuolų, beržų, liepų gojai, jų dekoratyviosios savybės, pavienių medžių atraktyvumas.

Atvirų erdvių struktūros želdynas – kuriame vyrauja laukymės, pievos, parteriai, dideli gėlynai, aikštės, vandens telkiniai. Atviros erdvės dydį, formą ir charakterį lemia erdvę ribojantys elementai – medžiai, kalvos, pastatai. Didesnio ploto želdyną, jo makrostruktūrą dažniausiai sudaro visų tipų erdvių struktūrų derinys, atskiras funkcines zonas sprendžiant skirtingų erdvių kompozicijomis (Jakovlevas-Mateckis, 2011).

1.3. Teminiai parkai

Teminių parkų tinkamumas ir ekonominė nauda labiausiai priklauso nuo tinkamai suformuotos aplinkos, kuri patenkina apsilankiusiųjų potyrių poreikį. Kuriant pramoginius parkus jų marketingą sunku būtų išsamiai nagrinėti, suprasti ir atskleisti nuo tokių sąvokų kaip svajonės, norai, poreikiai (Kučinskienė, 2011).

Teminį parko pagrindą sudaro centrinė tema arba parkas suskirstytas į keletą skirtingų teminių vietų ar erdvių. Teminiai parkai užima didelę pramogų rinkos dalį. Nors neapgalvoti sprendimai kai kuriuos teminius parkus privertė bankrutuoti, tačiau tai netrukdo kitiems parkams kurtis ir tenkinti žmonių potyrių poreikį.

3 pav. Teminių parkų aprašas.

Teminių parkų pradžia laikoma – 1955 metai, kai buvo atidarytas lankytojams Disneilendas Kalifornijoje. Šis įvykis pakeitė iki tol vyravusią pramogų parko, kaip pasivažinėjimo vežimaičiais, jodinėjimo ir festivalių vietos, sampratą. Nuo tada parkas tapo nuolatinio šou, parduotuvių, kavinių ir restoranų, nuotykių, istorinio pobūdžio atrakcijų, fantastikos įgyvendinimo ir fantazijų kūrimo vieta (Kučinskienė, 2011).

Daugumos Vakarų pasaulio teminių parkų akcentuojama ne medžiaginė reprezentuojamų objektų pusė, o vizualinis ir estetiškas įvaizdžio apipavidalinimas

Didelę reikšmę įgyja aplinka – kraštovaizdis, jei tai vietovė lauke, interjeras – jei tai vietovė patalpoje. Pagrindiniai kraštovaizdžio elementai – augalai, jie padeda formuoti aplinką, tenkinančią

mūsų poreikį, potyriams. Vieni augalai sukelia mums prisiminimus iš vaikystės, kiti suteikia potyrius savo dekoratyvumu, o yra ir tokių, kurie svarbūs dėl savo skleidžiamo kvapo. Šie augalų ypatumai gali būti panaudoti projektuojamose vietovėse, želdynuose formuojant tam tikrą teminių parkų aplinką (Kučinskienė, Baravykaitė, 2012).

1.3.1 Teminio parko aplinka

Teminio parko vietovėje svarbi visa aplinka, kurioje žmogus vaikščiodamas patiria nemažesnius potyrius nei ekstremaliuose atrakcionuose. Teritorijos vystymas turi būti vykdomas įvertinus visus hedoninės aplinkos reikalavimus. Svarbu ne tik pramogos, bet ir supanti aplinka, kuri formuoja potyrius, gaunamus per regėjimą, klausą ir uoslę. Formuojant teminio parko vietovę svarbu ne tik užpildyti teritoriją įrenginiais ir pastatais, bet ir suformuoti tokią aplinką, kuri tenkintų žmogaus regėjimo, klausos, uoslės, lietimui, skonio pojūčius ir per juos gautų siekiamus pojūčius (Kučinskienė, Baravykaitė, 2012).

XXI amžiaus iššūkis – formuoti kraštovaizdį, kuris tenkintų ne tik įvairius žmogaus poreikius, bet ir potyrius. Kūrimo procesas yra vizija, arba kitaip projekto koncepcija, kuriuo siekiama nustatyti bendrą projekto tikslą. Pirminė kūrybinio projektavimo fazės užduotis yra suvokti, apibrėžti ir išvystyti pagrindinius potyrius numatytus projekto programoje (Malakauskienė, Gerikienė, 2012).

2. DARBO OBJEKTAS IR METODAI

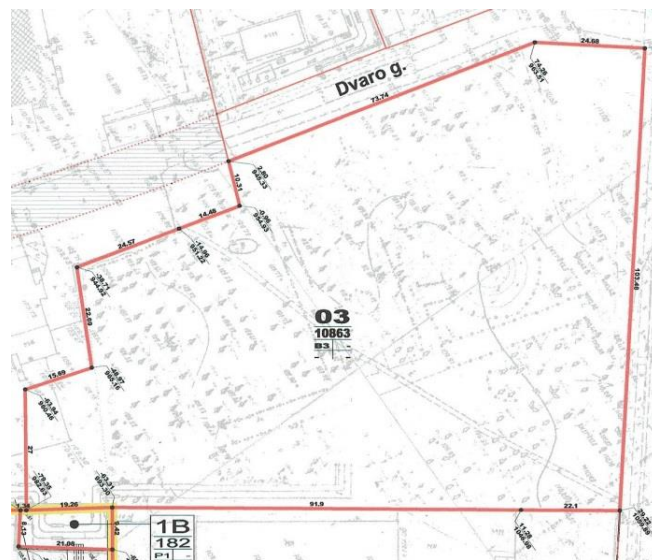
2.1. Darbo objektas

Darbo objektu pasirinktas Gubernijos parkas Šiauliuose, Gubernijos rajone, šalia alaus daryklos „Gubernija“. Tai buvusio Šiaulių ekonomijos Gubernijos dvaro parko netaisyklingos formos likučiai. Parko įžymybė – trikamenė liepa.

4 pav. Trikamenė liepa

Patikimų žinių, kaip atrodė pirmasis Gubernijos dvaras ant buvusio Vinkšnos ežero kranto, išlikę maži. Ekonomijos rūmuose Gubernijoje buvo įsikūrusi dvarų administracija, čia lankydavosi ekonomijos valdytojai ir nuomotojai. Dvarą supo daržai ir vyšnių sodas. Netoliese buvo palivarko pastatai. 1657 m. švedai rūmus sudegino, bet jau 1680 m. dvare vėl stovėjo du gyvenamieji namai, kuriuose gyveno aukštieji ir žemieji ekonomijos pareigūnai, keli ūkiniai pastatai ir kalėjimas. 1736 m. dvaro rūmai vėl sudegė, 1738 m. naujų mūrinių rūmų statyba buvo pradėta, bet nepabaigta pritrūkus lėšų. Vėliau ekonomijos būstinė perkelta į Šiaulius, į Didždvarį, kur buvo pastatyti nauji mediniai rūmai prie dabartinės Vilniaus gatvės ir vasaros rezidencija (dabar Šiaulių universiteto Menų fakultetas), o Gubernijos parke buvusiuose pastatuose Šiaulių ekonomijos valdytojas Antanas Tyzenhauzas įkūrė alaus daryklą, manufaktūrą, pastatytas vandens malūnas.

5 pav. Gubernijos parko teritorija, 2002 metų detalusis planas. (Duomenys iš Šiaulių miesto savivaldybės).

Nagrinėjama teritorija ribojama Dvaro ir Bielskio gatvių. Visos inžinerinės komunikacijos – praeina šiose gatvėse. Sklypas yra apaugęs vertingais medžiais – ąžuolais, kaštonais, klevais bei kitais brandžiais medžiais.

Laikantis planavimo užduoties numatoma suformuoti bendro naudojimo sklypą, apibrėžti gubernijos parko teritoriją, numatant patekimus iš Bielskio ir Dvaro gatvių. Automobilių statymas sklypo ribose nenumatomas dėl parko apibrėžtos veiklos. Laikinam automobilių parkavimui prie Gubernijos parko sklypo numatoma 15 vietų Dvaro gatvėje ir 20 Bielskio gatvėje.

2.2. Darbo metodai

Išanalizuota literatūra, periodiniai leidiniai, internetiniai puslapiai. Pasirinkta internetine programa – Google maps, kurios pagalba galima realiai keliauti po pasirinktą teritoriją ir fiksuoti matomus elementus.

Atlikta teminių parkų analizė, surinkta, susisteminta ir apibendrinta informacija, sudarytos teminių parkų lentelės, diagramos, kuriose išskirti struktūriniai teminių parkų elementai ir nustatyta kas būdinga teminiams parkams.

Atlikta Šiaulių miesto želdynų būklės analizė. vertinami miesto želdynai, jų struktūriniai komponentai buvo vertinami 5 balų skale. Vertinimo metu buvo pasirinkti vertinimo rodikliai: infrastruktūra, mažoji architektūra, bendra želdinių būklė. Skiriami balai kiekvienam parkų vertinimo rodikliui nuo 0 iki 5: 0 – labai prastai, 1 – prasta būklė, 2 – patenkinama būklė, 3 – gera būklė, 4 – labai gerai, 5 – puiki būklė. Grafike detalizuojami kiekvieno parko pasirinktų rodiklių vertinimas, atspindi realią parkų esamą situaciją.

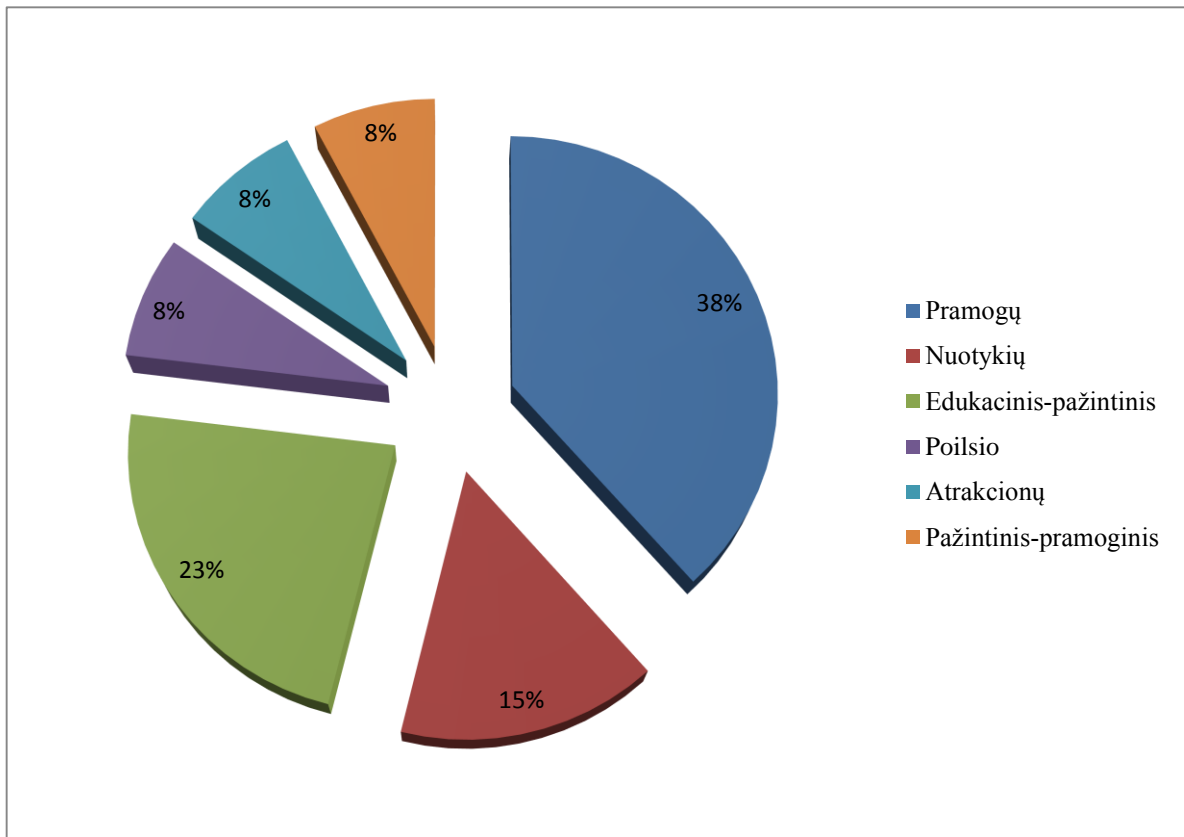
Tyrimams atlikti ir projektui parengti pasirinkta konkreti teritorija: Šiaulių miesto Gubernijos parkas. Teritorija analizuojama ir tirta 2013 metų vasarą ir rudenį:

- a) surinkta vizuali medžiaga naudojantis fotoaparatu. Padarytos fotofiksacijos rugpjūčio, rugsėjo mėnesiais;
- b) gauti detalūs planai iš Šiaulių miesto savivaldybės. Konsultuojamasi su architektūros ir urbanistikos skyriaus vyriausiuoju specialistu Visvaldu Žilinsku;
- c) vizualiai padaryta vietovės, esanti infrastruktūros, želdinių analizė. Tyrimo rezultatai gauti apžiūros duomenis suvedus į Microsoft Excel programą ir grafiškai apdorojus;
- d) naudojantis Autocad programa parengtas gubernijos parko esamos situacijos planas ir naujas projektas parkui pakeisti. Piešiami eskizai (popierius, pieštukas, spalvos), projektuojamos parko detalės ranka, atliktos vizualizacijos.

3. DARBO REZULTATAI IR JŲ ANALIZĖ

3.1. Užsienio šalių ir Lietuvos teminių parkų bendra apžvalga

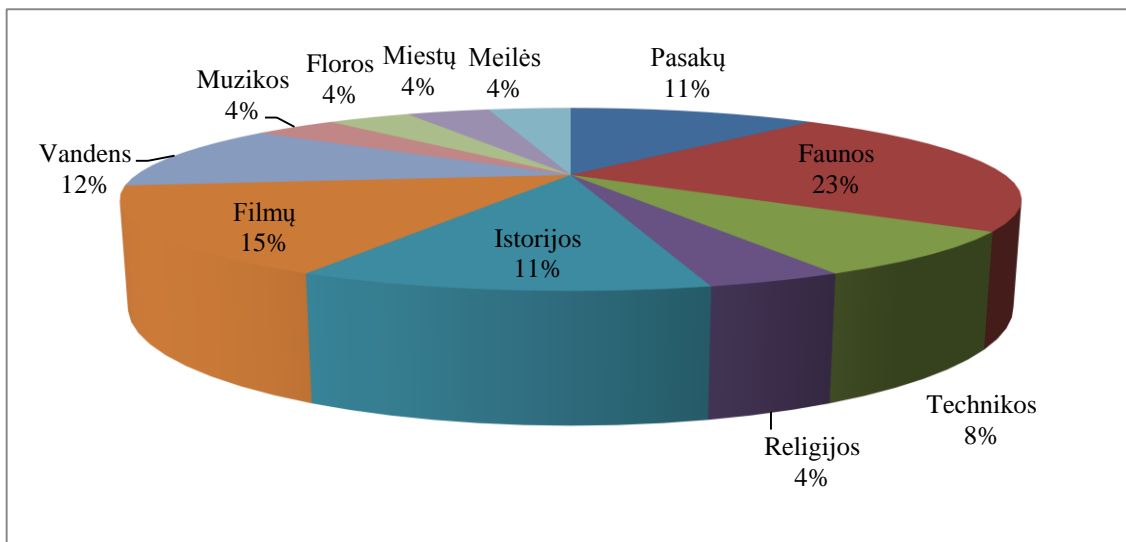
Tyrimui pasirinkti užsienio ir Lietuvos teminiai parkai 1 priedas. Iš analizuojamų teminių parkų sužinota, kokie dažniausiai būna teminiai parkai pagal paskirtis. Išaiškėjo, jog populiariausi teminiai parkai yra pramogų parkai - 38%, edukaciniai – pažintiniai parkai mažiau populiarūs - 23%. Nuotykių parkai atsidūrė trečioje vietoje - 15%, ketvirtoje poilsio 8%, pažintiniai - pramoginiai - 8% ir atrakcionų - 8%.

6 pav. Teminių parkų analizė pagal paskirtis.

Iš analizuotų teminių parkų galima daryti išvadas, jog žmonės mėgsta pramogų parkus, kurie skirti geram nerūpestingam poilsiui, geram laiko praleidimui su šeima ar draugais. Edukaciniai – pažintiniai parkai taipogi labai populiarūs, žmonės domina istoriniai aspektai, naujos žinios suderintos su poilsio elementais. Nuotykių parkai traukia labiau norinčius patirti naujus potyrius, gal būt pasportuoti. Atrakcionų, poilsio, pažintiniai – pramoginiai parkai turi savo lankytojų grupes ir yra puikiai lankomi lankytojų.

Iš tirtų 26 teminių parkų populiarius – dabartinių filmų (multifilmų) tematikos herojai - 15%, populiariausi – faunos tematikos parkai 23%, vandens tematikos parkai treči pagal populiarumą – 12%.

7 pav. Užsienio šalių ir Lietuvos teminių parkų analizė pagal tematiką.

Teminių parkų tematika labai įvairi ir neapibrėžta. Nuo faunos, floros iki meilės ir technikos. Žmonės turi skirtingus pomėgius, todėl teminius parkus renkasi pagal savo asmenines savybes, įpročius, norus.

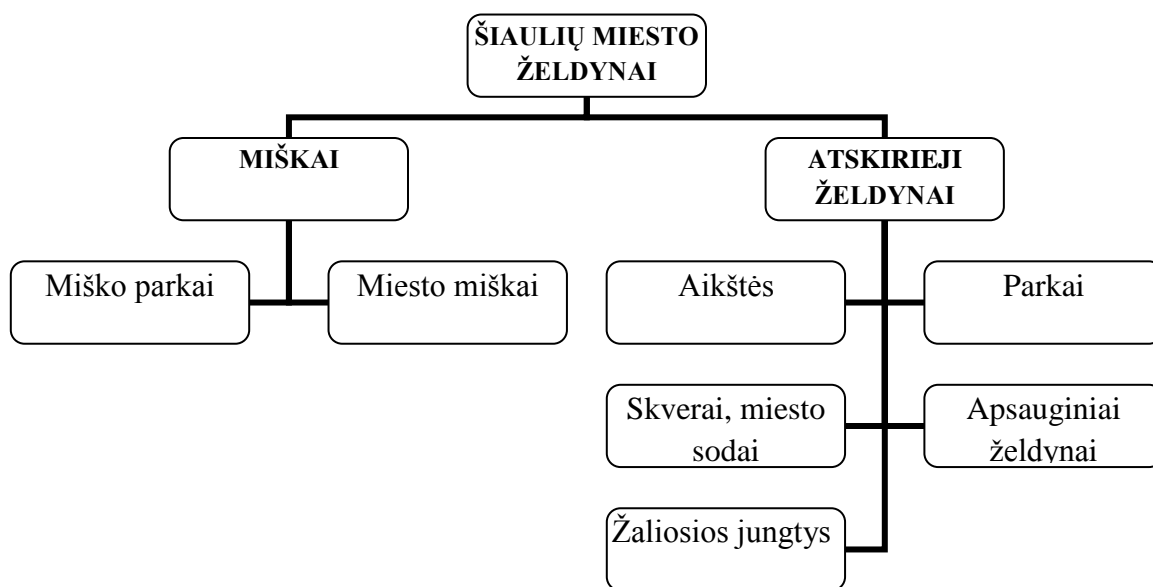
4. ŠIAULIŲ MIESTO ŽELDYNŲ SISTEMA

Šiuo metu Šiaulių miesto plotas, įskaitant vandenį ir miškus, yra 8110 ha. Vandens užima virš 1340 ha, arba virš 16,5% miesto ploto, miškai 677,8 ha, arba 8,4% miesto ploto, užstatytos teritorijos – 378 ha arba 4,7% nuo bendro miesto ploto. Bendras miesto želdinių plotas kol kas nežinomas (Šiaulių savivaldybė, 2008).

Šiauliai – Šiaurės Lietuvos miestas, ketvirtas miestas pagal dydį Lietuvoje. Šiaulių miesto bendrojo plano sprendiniuose planuojama žaliųjų plotų sistema užima 1634,2 ha miesto teritorijos. Žaliųjų plotų sistemoje labai svarbų ir aktyvų vaidmenį atliekantys atskirieji želdynai (2 lentelė) užima 850,4 ha miesto teritorijos (Brinkytė, 2010).

4.1. Atskirieji rekreacinės paskirties želdynai

Atskirieji rekreacinės paskirties želdynai – parkai, skverai, miesto sodai, žaliosios jungtys užima 756,9 ha miesto teritorijos. Miesto žaliųjų plotų sistemoje beveik pusė jų ploto tenka miškams 783,8 ha miesto teritorijos, tame tarpe miško parkams 631,9 ha miesto teritorijos ir miesto miškams 151,9 ha miesto teritorijos (8 pav).

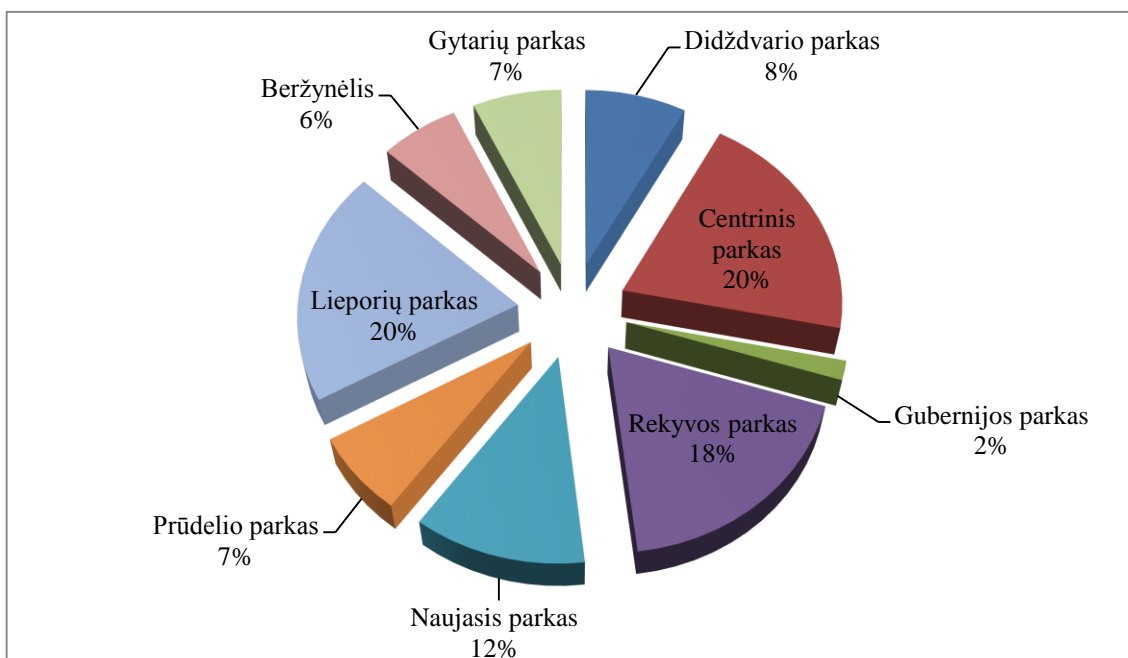
8 pav. Šiaulių miesto miškų ir atskirųjų želdynų paskirstymas. Remtasi Šiaulių miesto bendroju planu, 2008.

Šiuo metu saugant, tvarkant ir naudojant Šiaulių miesto želdynus ir želdinius yra vadovaujama Šiaulių miesto tarybos sprendimais patvirtintais dokumentais (2008). Įstatyminė želdynų tvarkymą nustatanti bazė nėra pakankama, kadangi susiduriama su tokiais problemomis kaip želdynų įteisinimas, neaiškus kai kurių miesto skverų statusas (atskirieji ar priklausomieji želdynai). Kai kurių miesto želdynų nenustatytos tikslios ribos, nepakankamas želdynų reglamentavimas (Šiaulių savivaldybė, 2008).

Kuriant žaliųjų plotų sistemą siekiama formuoti atskirus rekreacinės paskirties želdynus naujai įsavinamose miesto zonose ir įjungti juos į esamą žaliųjų plotų sistemą. Mieste pastebimas želdynų ir jų įvairovės trūkumas, nepakanka priežiūros miesto žaliuosiose plotuose. Jaučiasi nepakankamas kiekis gėlynų, puošniai žydinčių krūmų, dekoratyvinių spygliuočių, lapuočių medžių (Aplinkotyra, 2005).

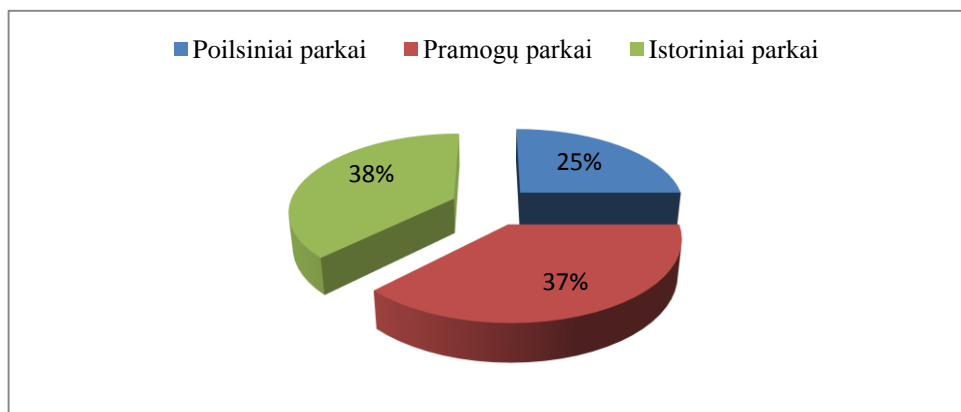
4.2. Šiaulių miesto parkai

Šiaulių miesto parkai skiriasi teritorijų dydžiais. Iš tirtų devynių Šiaulių miesto parkų išaiškėjo, jog pagal dydį didžiausias Centrinis parkas ir Lieporių parkas - 20%, Rėkyvos parkas – 18%, trečią vietą pagal parkų teritorijų dydį užima – Naujasis Šiaulių parkas. Visų teritorijų dydžiai matuoti hektarais. Gubernijos parkas palyginti su kitais Šiaulių parkais yra mažiausias – 2%.

9 pav. Šiaulių miesto parkų analizė pagal teritorijos dydį

Išanalizavus Šiaulių miesto parkus ir padarius tyrimą kokia vyrauja parkų tematika, išaiškėjo, jog iš visų tirtų parkų tematikos pasiskirstė beveik apylygiai. Pramogų parkai – 37%, istoriniai – 38%, poilsio parkai – 25%.

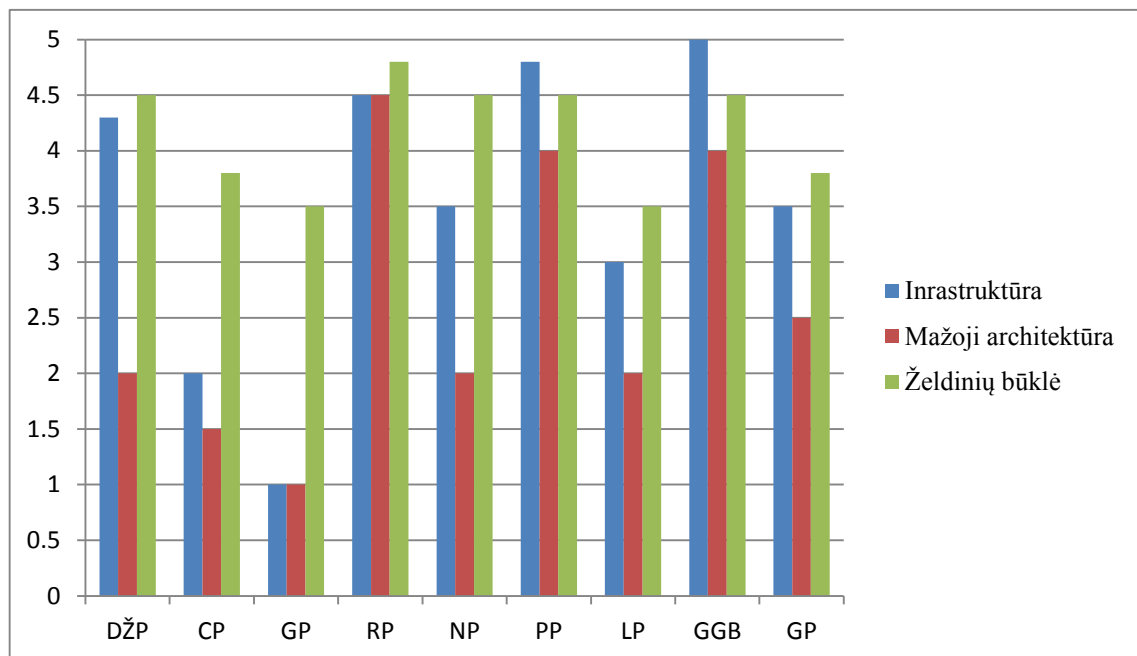

10 pav. Šiaulių miesto parkų analizė pagal tematiką

Gubernijos parkas – pagal tematiką yra istorinis. Įdomus kaip „Gubernijos“ komplekso dalis istorine prasme.

4.2.1. Šiaulių miesto parkų analizė

Naudojami trumpiniai: DŽP – Didždvario parkas, CP – Centrinis parkas, GP – Gubernijos parkas, RP – Rėkyvos parkas, NP – naujasis parkas, PP – Prūdelio parkas, LP – Lieporių parkas, GGB – Gegužių beržynėlio parkas, GP – Gytarių parkas.

11 pav. Bendras Šiaulių miesto parkų tyrimas

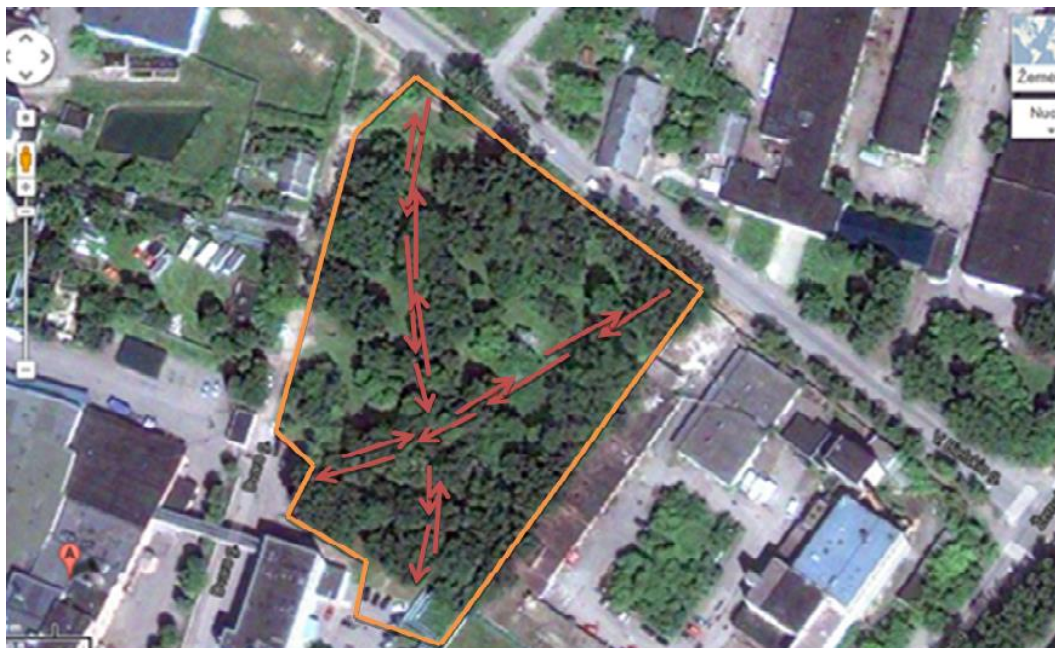
Analizuojant pasirinktus Šiaulių miesto parkus pastebėta, jog parkuose lankosi nemažai miesto gyventojų (šeimos su vaikais, žmonės su savo augintiniais) ypač šiltuoju metų laikotarpiu. Lankytojų būtų dar daugiau, jei būtų atkreipiamas dėmesys į bendrą parkų tvarką, estetiškumą, priežiūrą. Tarkim augalų būklė yra nebloga, bet neprižiūrėta veja rėžia akį. Trūksta šiukšliadėžių ir sutvarkytų suoliukų.

Išskirčiau – Rėkyvos parką, Gegužių beržynėlio parką, Prūdelio parką ir Didždvario parką. Šiuose parkuose jaučiamos savivaldybės pastangos padaryti šiuos parkus lankytiniais. Vyksta socializacijos ir rekreacijos procesai. Iš visų Šiaulių miesto parkų labiausiai apleistas yra Gubernijos parkas, todėl jis pasirinktas kaip projektavimo objektas.

5. ŠIAULIŲ MIESTO GUBERNIJOS PARKAS

5.1. Šiaulių miesto Gubernijos parko esamos situacijos analizė

Analizuojant pasirinktą Šiaulių miesto Gubernijos parką pastebėta, jog parke lankosi labai mažai žmonių, praeina pavieniai rajono gyventojai. Beje, šiltuoju laikotarpiu pastebėta daug daugiau besilankančių rajono gyventojų. Susidaro vaizdas, jog parkas yra pamirštas. Bet bendra parko tvarka nėra labai bloga, vasaros laikotarpiu buvo šienaujama, rudenio laikotarpiu surinktos šiukšlės, sugrėbti ir išvežti nukritę rudeniniai lapai. 12 pav. pažymėti žmonių judėjimo praminti takai, lėmė rekonstrukcinio projekto takų išdėstymą.

12 pav. Gubernijos parko ribos ir žmonių judėjimo kryptys (žemėlapis pagrindas iš www.googlemaps.com)

Apšvietimas skurdokas, parko teritorijoje tik du aukšti, seni žibintai, beje vienas žibintas nedegantis. Takas parke yra vienas, bet jo bendra būklė bloga 13, 14 pav. Mažosios architektūros naujų detalių nėra, išlikę istoriją menantys statiniai, jų pamatai, rūšys. Gubernijos parke neteko aptikti nei vieno suoloelio, šiukšliadėžės ar informacinio stendo 1 lentelė. Parko teritorija nėra didelė, bet ji jauki ir rekonstravus būtų labai patraukli ir reprezentatyvi.

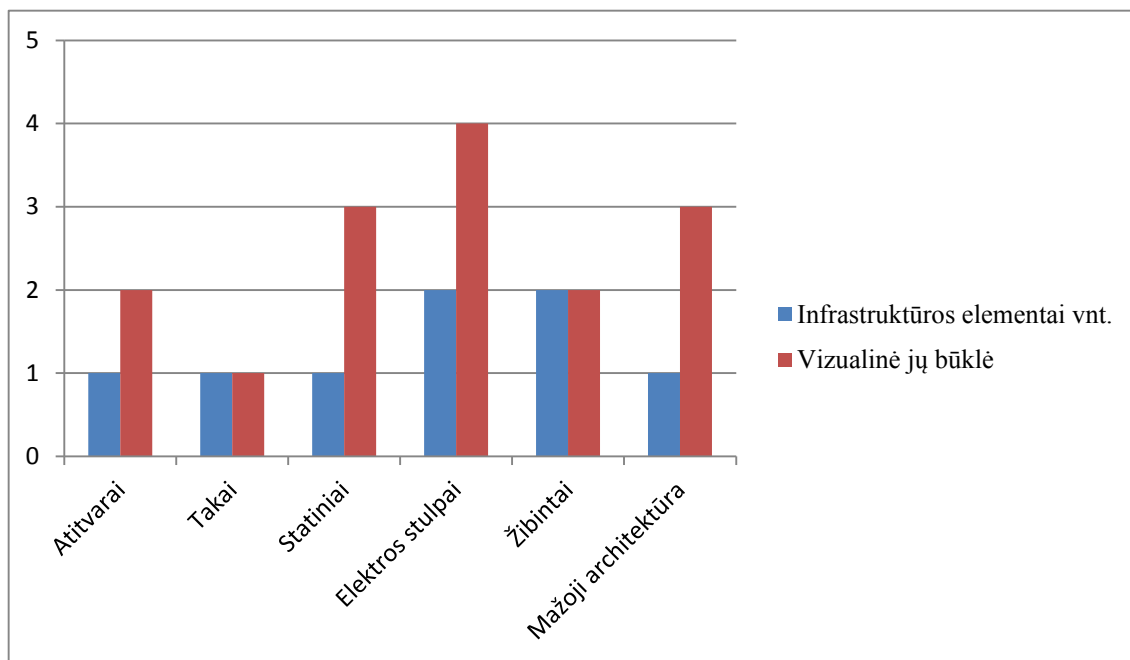
13, 14 pav. Gubernijos parko infrastruktūros fragmentai.

1 lentelė

Gubernijos parko elementų kiekio analizė

Laiptai	Suolai	Vandens telkiniai	Atitvarai	Statiniai	Gėlynai	Takai	Žibintai	Elektros stulpai	Maž. architektūra	Informaciniai stendai	Šiukšlia dėžės
-	-	-	+	+	-	+	+	+	+	-	-

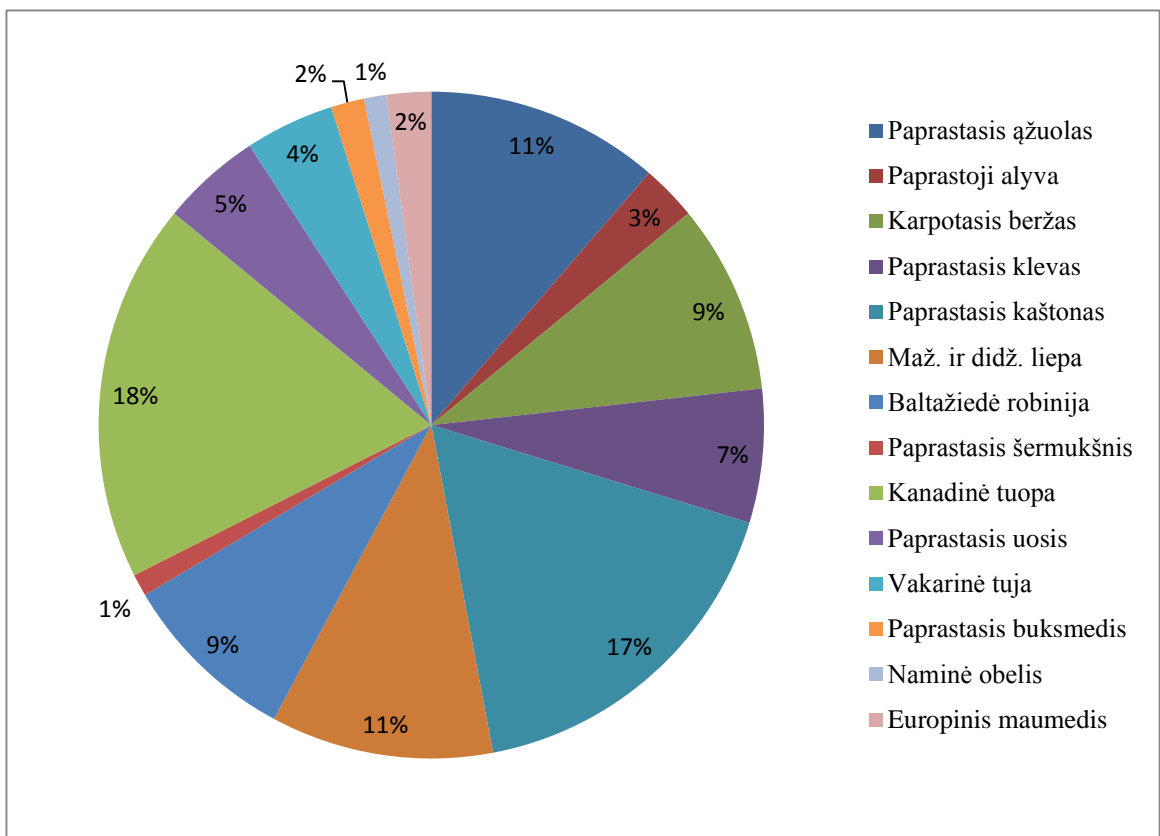
Vertinimo metu buvo pasirinkti vertinimo rodikliai atspindintys parko infrastruktūrą ir įvertinta vizualinė jų būklė: mažoji architektūra, žibintai, elektros stulpai, statiniai, takai, atitvarai. Nustatyta, kad blogiausiai parke atrodo takai, geriausiai – elektros stulpai, statiniai, mažoji architektūra.

15 pav. Gubernijos parko infrastruktūros analizė.

Atliekant augalų analizę Gubernijos parke pastebėta, jog parke auga vien tik medžiai ir keletą krūmų, jokių žydinčių vienmečių ar daugiamečių gėlių nerasta. Parkas gan vienodo spalvų intensyvumo sudaro niūroką vaizdą rudenį. Pavasarį parko koloritas spalvingesnis. Pasigendama šviesesnių, ryškesnių akcentų. Išanalizavus rezultatus, nustatytas gana platus auginamų medžių spektras.

16 paveikslo diagramoje nustatytos augančių augalų rūšys. Daugiausiai užfiksuota: kaštonų – 17%, tuopų – 18%, mažiausiai augančių obelių – 1%, šermukšnių – 1%. Nemažą dalį parko teritorijos užima liepos – 11%, ąžuolai – 11%, kurie sukuria gražią, tvirtą ąžuolų giraitę.

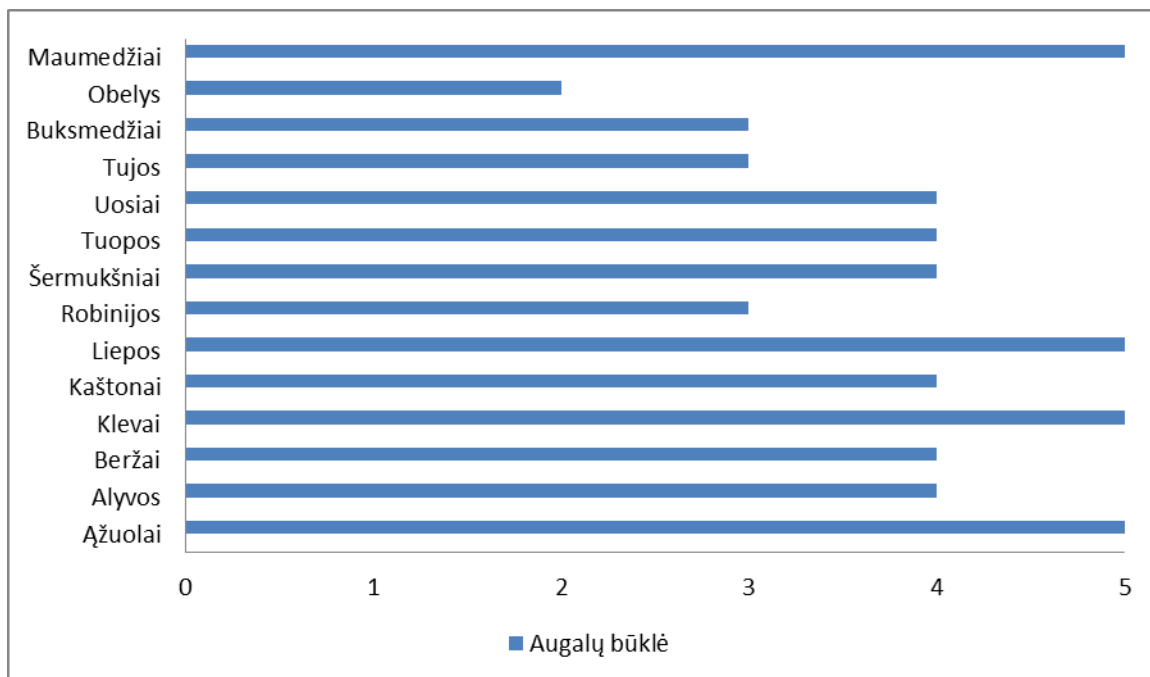

16 pav. Gubernijos parke augantys medžiai ir krūmai.

Gubernijos parko bendra želdinių būklė pakankamai gera. Nėra išlūžusių medžių, mažai ligotų. Puikiai atrodo suaugę ąžuolai ir kaštonai, kurie sukuria gražų darnų vaizdą. Skurdokos kai kurios baltažiedės robinijos, tujos, kuriuos įgyvendinant projektą siūlyčiau naikinti. Padrikai išdygusius buksmedžius taipogi.

17 paveiksle matyti kiekvieno augalo rūšies bendrieji įvertinimai. ąžuolai, liepos, klevai ir maumedžiai auga nepriekaištingai, jų būklė puiki. Alyvos, beržai, kaštonai, šermukšniai, tuopos,

uosiai auga – labai gerai, sudarydami sveikų medžių vaizdą. Prasčiausiai atrodo obelys ir kai kurios augančios robinijos.

17 pav. Gubernijos parko medžių ir krūmų bendra būklės analizė.

Vertinimo metu buvo pasirinkta vertinti bendrą augalų būklę: beržus, klevus, ąžuolus, uosius, liepas, obelis, kaštonus, tujas, tuopas, maumedžius, alyvas, robinijas, šermukšnius, buksmedžius. Nustatyta, kad vizualiai gražiausiai atrodo maumedžiai, liepos, klevai, ąžuolai – įvertinti – 5 -puikiai, uosiai, tuopos, šermukšniai, kaštonai, beržai ir alyvos įvertinti labai gerai – 4, gerai įvertinti buksmedžiai, tujos, robinijos – 3, obelys įvertintos prasčiausiai – 2 patenkinamai.

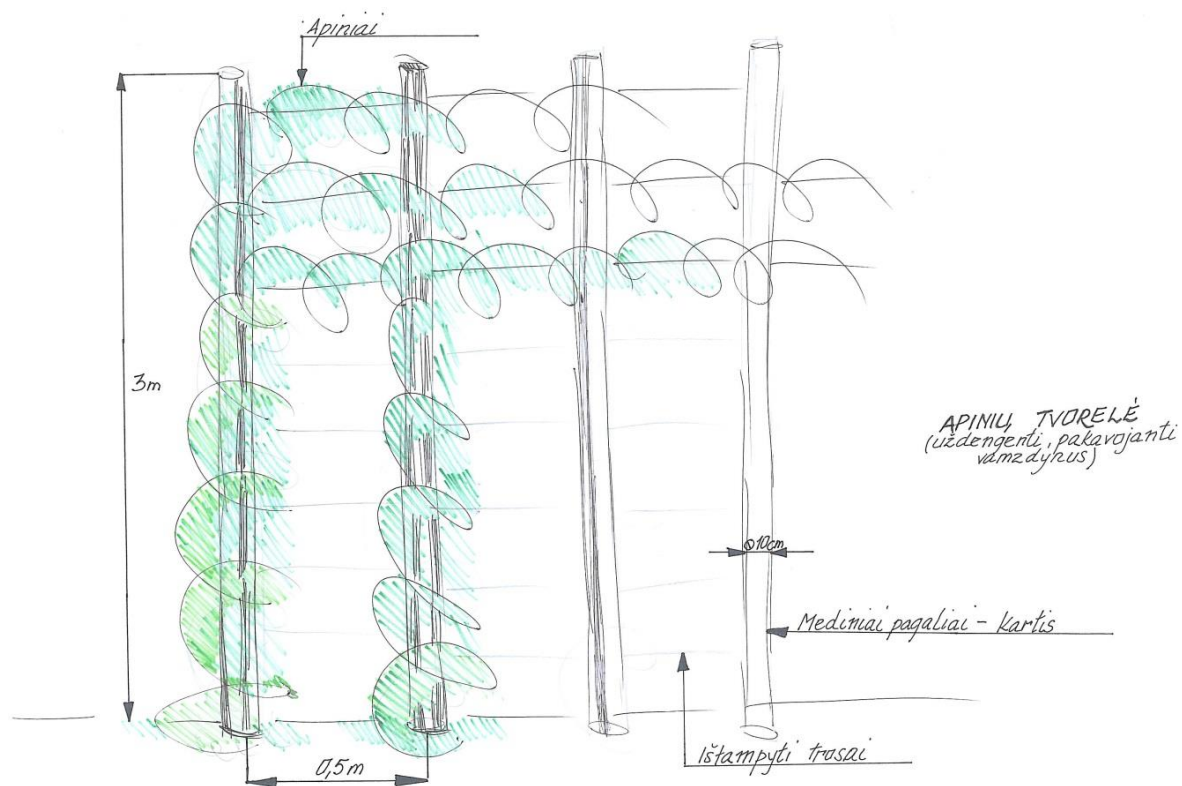
17 pav. detalizuojami kiekvieno parko pasirinktų rodiklių vertinimas, atspindi realią Gubernijos parko želdinių esamą situaciją.

6. GUBERNIJOS PARKO REKONSTRUKCIJOS PROJEKTAS

Gubernijos parko projektą kuriant, buvo atsižvelgta į labai svarbų aspektą parkas įrašytas į LR Kultūros vertybių registrą, kaip „Gubernijos“ komplekso komponentas. Teritorija yra prižiūrima Šiaulių miesto savivaldybės ir „Gubernijos“ darbuotojų. Išanalizavus Gubernijos parko teritoriją – infrastruktūrą, augančius augalus, bendrą parko vaizdą ir būklę padarytas esamos Gubernijos parko situacijos planas, sužymėti jame esantys objektai, medžiai krūmai ir kitos esamos detalės. Tai vieta, kuri šiuo metu yra ne apleista, o pamiršta ir lankoma tik vietos gyventojų. Atlikus Šiaulių miesto parkų analizę ir teminių užsienio ir Lietuvos parkų analizę, remiantis gautais duomenimis parengtas projektas šiai teritorijai. Gubernijos parko ąžuolų, kaštonų giraitės, kiti suaugę medžiai sudaro puikų vaizdą ir traukia akį. Didelis prioritetas tas, jog istorine prasme parkas labai patrauklus ir puikiai reprezentuotų, garsintų Šiaulių miestą.

6.1. Teminio parko koncepcija

Kuriant Gubernijos teminį parką buvo atsižvelgta į „Gubernijos“ komplekso istorinius momentus. Tai parkas, kuriame vykdavo gegužinės, įvairios šventės, buvo obelų ir vyšnių sodai. Apie šį parką dabar žino tik vienas kitas Šiaulių miesto gyventojas. Atlikus teminių parkų analizę ir Šiaulių miesto tyrimų analizę projekte siūloma istoriją menanti tematika. Parkas reprezentuotų Šiaulius ir „Gubernijos“ kompleksą šiauliečiams ir miesto svečiams. Puikiausiai dirbanti „Gubernijos“ alaus darykla turi įrengusi krautuvėlę šalia parko. Žmonės atvažiuavę nusipirkti alaus ar giros galėtų pasivaikščioti ir paragauti įsigytų vaisių. Prisėsti ant suoločių ar medinių kaladžių prie stalelio, kur užnugaryje žaliuotų į viršų besistiebiančius apyniai, akcentuojantys parko tematiką.

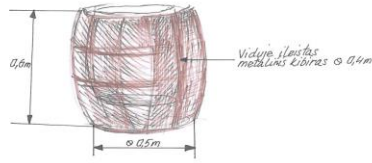

18 pav. Tvorelė apželdinta apiniais.

Vaikai puikiai galėtų leisti laiką prie fontanėlio, kuris padarytas iš girnapusės, pasivolioti žolytėje, apkeliauti visą parką, kur praktiškai visur jie būtų matomi, nes parko teritorija nėra didelė.

Siūloma naikinti tik keletą medžių ir krūmų (14 vnt), genėti (6 vnt), paliekant suformuotas augalų grupes, sukurti vyšnių takelį, kuris primintų neatmenamą laikotarpį. Sukurtos zonos poilsiui. Visas parko naujumas tame, jog subtiliai pažadinta tai kas užmiršta. Siūloma įrengti takus būtent tokiomis kryptimis, kuriomis dabar vaikšto žmonės. Poilsio aikštelės planuojamos taip, jog patogų būtų prisėsti iš visų parko dalių. Prie suolelių pastatytos šiukšliadėžės. Šiukšliadėžių parke nemažai, bet tai užtikrintų švarą. Šiukšliadėžės galėtų būti senos „Gubernijos“ alaus daryklos bačkos. Nes kai aplink švaru ir estetiškai patrauklu žmonėms nebesinori šiukšlinti.

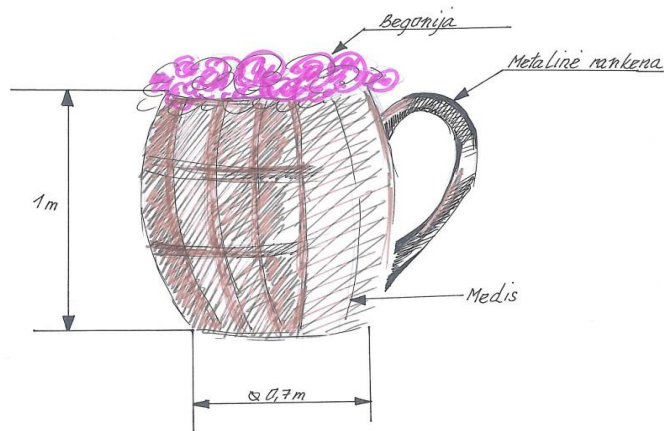
ŠIUKŠLIADĖŽĖ
(Medinė, baciškos formos)

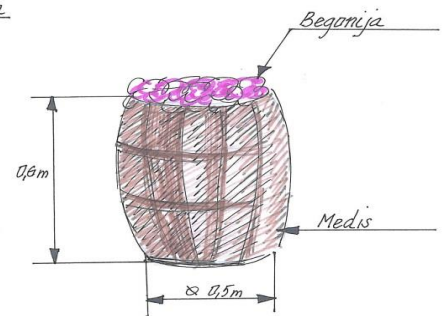
19 pav. Šiukšliadėžė.

Pastatytos gėlinės tiek didelės, tiek mažos akcentuotų parko sukurtus infrastruktūros elementus. Didelės bokalo formos gėlinės ypatingai patrauklios, jos puikiai tiktų iš senų alaus daryklos rusių. Gėlinėse siūlomos visadžydės begonijos, kurios nereikalautų įmantrios priežiūros, ilgai žydėtų ir sukurtų puikų, ryškų akcentą. Kiekvienais metais žydinčius augalus gėlinėse būtų galima keisti, improvizuoti.

DIDELĖ GĖLINĖ
(bokalio formos)

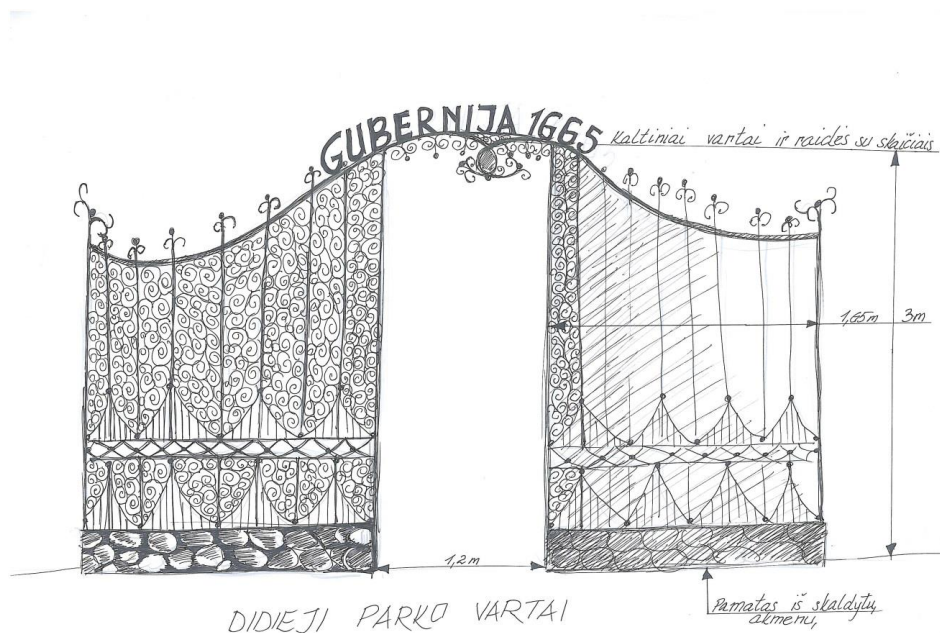

MAŽA GĖLINĖ
(baciškos formos)

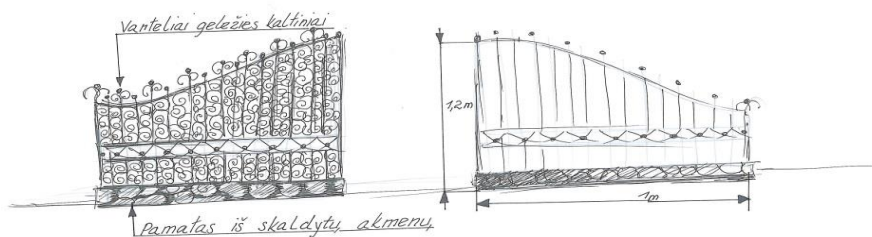
20 pav. Mažos ir didelės gėlinės.

Vartai parke sukurti maži ir dideli (pagrindiniai), akcentuojami takų įėjimai sukuria poniškumo vaizdą ir tuo pačiu subtiliai įremina parką. Pagrindiniai vartai su „Gubernijos“ pavadinimu ir bravoro įrengimo pradžios metais 1665.

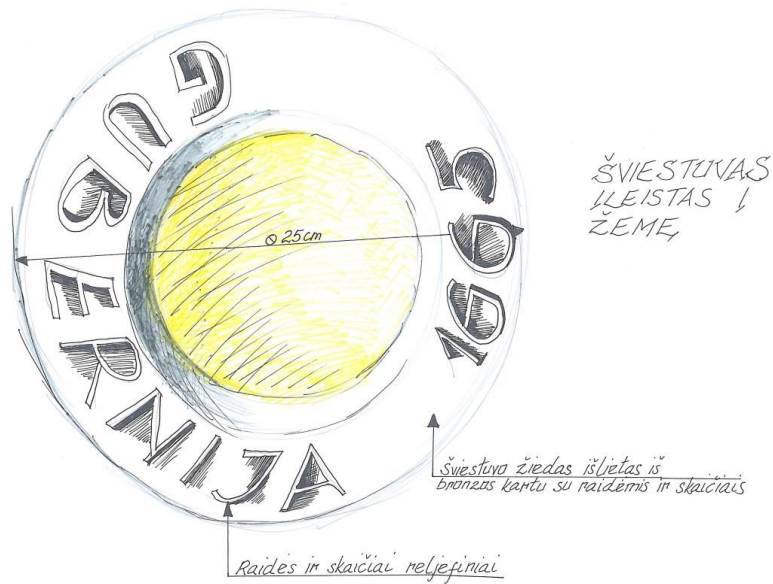
21 pav. Pagrindiniai – didieji parko vartai.

MAŽIEJI PARKO VARTELIAI

22 pav. Mažieji parko varteliai.

Takelių susikirtimo taške įrengta poilsio maža zona tarsi akcentuoja parko vidurį, sukurti į žemę įleidžiami šviestuvai su Gubernijos užrašu ir metais tarsi tai patvirtina.

23 pav. Šviestuvai įleistas į žemę.

Tokio pat stiliaus šviestuvai įleisti į žemę aplink fontanėlį. Čiurlenantis fontanėlis apsodintas buksmedžiais labai traukia akį. Ta pati idėja, jog fontanas iš girnapusės puikiai tinka reprezentuojant parko rekonstrukcinę idėją, nepamirštant istoriškumo. Tai kas sena gali turėti naują prasmę. Vakare parke jauku ir gera, nes puikiai suderintas apšvietimas, atskleidžia gražų Gubernijos parko vaizdą. Parkas būtų patrauklus įvairaus amžiaus žmonėms, senam primintų praėjusių laikų būti, jaunam puiki proga prisiliesti prie prabėgusios istorijos detalių, mažam naujas potyris ir puiki proga susipažinti, nepamiršti.

6.2. Projekto sąmata

2 lentelėje pateikiama preliminari Gubernijos parko rekonstrukcijos išlaidų sąmata. Lentelė sudaryta remiantis šių firmų kainininkais:

„Limino medelyno“ (prekyba augalais), UAB „Baltic ILP“ (prekyba šviestuvais), UAB „Naujieji ženklai“ (prekyba lauko baldais), UAB „Tvora“ (prekyba tvoromis ir vartais). Internetiniai šaltiniai: [http://www.medeliai.lt/apieparduotuve/kontaktai.html],[http://www.norlys.lt/],[http://www.nzenklai.lt/kontaktai],[http://www.tvora.eu/lt/pristatymas]. Kainos gali kisti priklausomai nuo pasirinktų tiekėjų ir projekto įgyvendinimo etapų.

Preliminari projekto sąmata

Augalas	Kiekis vnt.	Kaina Lt	VisoLt
Paprastoji vyšnia – <i>Prunus cerasus</i> L.	18	14	252
Paprastoji alyva – <i>Syringa vulgaris</i> L.	9	10	90
Baltoji sedula – <i>Cornus Alba</i> L.	21	6	126
Gluosniapė lanksva – <i>Spiraea salicifolia</i> L.	64	6	384
Guobalapė lanksva – <i>Spiraea chamaedryfolia</i> L.	28	6	168
Bumaldo japoninė lanksva – <i>Spiraea japonica</i> L. ‚Bumalda‘	33	6	198
Paprastasis buksmedis – <i>Buxus sempervirens</i> var. <i>Arboresces</i>	28	8	224
Paprastasis apinys – <i>Humulus lupulus</i> L.	36	6	216
Visažydė begonija – <i>Cultivars Semperflorens</i>	120	5	600
Infrastruktūros detalės			
Šviestuvai	8	280	2240
Įleidžiami šviestuvai	7	350	2450
Suoleliai	16	1000	16000
Šiukšliadėžės	12	80	960
Didelės talpos gėlinės	5	800	4000
Mažos talpos gėlinės	5	80	400
Kaladė sedėjimui	18	150	2700
Kaladė stalas	3	600	1800
Informacinis stendas	1	1000	1000
Dideli vartai	1	17000	17000
Maži varteliai	3	5000	15000
Apinių tvorelė	1	800	800
Kitos medžiagos ir darbai			
Žemių išvežimas			Kaina sutartinė
Augalų atvežimas			
Vandens atvežimas			
Takų įrengimas			
Fontanėlio įrengimas			
Apšvietimo įrengimas			
Borteliai			
Smėlis			
Akmenys			
Projekto įgyvendinimo darbai			
	Iš viso:	51992	Neįskaičiuojamos paslaugų kainos

Preliminariai viso projekto įgyvendinimas galėtų kainuoti apie 1500000000 Lt.

ŠIAULIŲ MIESTO GUBERNIJOS PARKO ESAMOS SITUACIJOS PLANAS

Sužymėtos augančių augalų rūšys, viso 185 vnt. Kiekviena medžių ir krūmų rūšis suskaičiuota ir pažymėta atskirai: paprastasis ąžuolas 21, paprastoji alyva 5, karpotasis beržas 17, paprastasis klevas 12, paprastasis kaštonas 32, maž. ir didž. liepa 20, baltažiedė robinija 16, paprastasis šermukšnis 2, kanadinė tuopa 34, paprastasis uosis 9, vakarinė tuja 8, paprastasis buksmedis 3, naminė obelis 2, europinis maumedis 4. Pažymėti medžiai ir krūmai, kuriuos siūloma naikinti (14 vnt) ir genėti (6 vnt).

Plane sutartiniais ženklais pažymėti infrastruktūros elementai: išmatuotos sklypo ribos, takas, šviestuvai, šilumotiekio trasa, šilumos vamzdynų pastatas, paminklas. Pažymėta Pasaulio šalių kryptis.

ŠIAULIŲ MIESTO GUBERNIJOS PARKO REKONSTRUKCIJOS BENDRASIS PLANAS

Sutartiniais ženklais pažymėti siūlomi infrastruktūros elementai: suoleliai 16 vnt, didelės gėlinės bačkos formos 5 vnt, mažos gėlinės 5 vnt, šviestuvai žemėje 7 vnt, šviestuvai 8 vnt, takai grįsti bruku, informacinis stendas 1 vnt, vartai 4 vnt, šiukšlinės 12 vnt, stalas ir kėdės iš kelmų 3 vnt, fontanėlis iš girnapusės 1 vnt, poilsio aikštelės 5, įėjimai į parką, tvorelės apiniams augti 21 vnt.

Pažymėtos sklypo ribos, šilumotiekio trasa, šilumos vamzdynų pastatas, paminklas, elektros stulpai. Pažymėta Pasaulio šalių kryptis.

Sužymėti projektuojami augalai, parašyti augalų pavadinimai, kiekiai (vnt), sodinimo atstumai (m). Sužymėtos esamos augalų rūšys. Sužymėta eksplikacija.

ŠIAULIŲ MIESTO GUBERNIJOS PARKO DENDROLOGINIS PROJEKTAS

Sužymėti projektuojami augalai, parašyti augalų pavadinimai, kiekiai (vnt), sodinimo atstumai (m). Sužymėtos esamų augalų rūšys.

Pažymėtos sklypo ribos, šilumotiekio trasa, šilumos vamzdynų pastatas, paminklas, elektros stulpai, takai. Pažymėta Pasaulio šalių kryptis.

Projektuojami augalai:

Paprastoji vyšnia – *Prunus cerasus* L. - 15 vnt.

Paprastoji alyva – *Syringa vulgaris* L. – 9 vnt.

Baltoji sedula – *Cornus alba* L. – 21 vnt.

Gluosnialapė lanksva – *Spiraea salicifolia* L. – 59 vnt.

Guobalapė lanksva – *Spiraea chamaedryfolia* L. – 28 vnt.

Bumaldo japoninė lanksva – *Spiraea japonica* L. 'Bumalda' - 33 vnt.

Paprastasis buksmedis – *Buxus sempervirens* var. *arborescens* – 28 vnt.

Paprastasis apinis – *Humulus lupulus* L. – 36 vnt.

Visadžydė begonija – *Begonia-Cultivars semperflorens* – 120 vnt.

Sužymėti esami augalai:

- Paprastasis ąžuolas - *Quercus robur* L.;
- Paprastosios alyva - *Syringa vulgaris* L.;
- Karpotasis beržas - *Betula pendula* L.;
- Paprastasis klevas - *Acer platanoides* L.;
- Paprastasis kaštonas - *Aesculus hippocastanum* L.;
- Maž. ir didž. Liepa - *Tilia cordata* Mill., *Tilia platyphyllos* Scop.;
- Baltažiedė robinija - *Robinia pseudoacacia* L.;
- Paprastasis šermukšnis - *Sorbus aucuparia*;
- Kanadinė tuopa – *Populus x Canadensis*;
- Paprastasis uosis - *Fraxinus excelsior* L.;
- Vakarinė tuja - *Thuja occidentalis*;
- Paprastasis buksmedis - *Buxus sempervirens* var. *Arborescens*;
- Naminė obelis - *Malus florentina*;
- Europinis maumedis - *Larix decidua*.

ŠIAULIŲ MIESTO GUBERNIJOS PARKO INFRASTRUKTŪROS PROJEKTAS

Dangų plane siūlomi takai, poilsio zonos pažymėti su aiškiai paskaičiuotais matmenimis. Grindinys iš bruko. Parko teritorija pažymėta su matmenimis. Pažymėta Pasaulio šalių kryptis. Sutartiniais ženklais pažymėti siūlomi infrastruktūros elementai.

Apšvietimo plane sužymėti siūlomi šviestuvai, jų tikslūs atstumai sklypo ribose.

Infrastruktūros detalės:

- Šviestuvai;
- Įleidžiami šviestuvai;
- Suoleliai;
- Šiukšliadėžės;
- Didelės talpos gėlinės;
- Mažos talpos gėlinės;
- Kaladė sedėjimui;
- Kaladė stalas;
- Informacinis stendas;
- Dideli vartai;
- Maži varteliai;
- Apinių tvorelė.

IŠVADOS

1. Atlikus Lietuvos ir užsienio teminių parkų analizę nustatyta, kad tematika labai įvairi ir neapibrėžta. Vyrauja pramogų, edukaciniai – pažintiniai, nuotykių, poilsio, atrakcionų ir pažintiniai – pramoginiai teminiai parkai.
2. Atlikus Šiaulių miesto želdynų analizę nustatyta, kad iš visų Šiaulių miesto parkų Gubernijos parkas yra mažiausias, istorinės tematikos. Remiantis gautais tyrimo duomenimis parengtas šio parko rekonstrukcijos projektas. Didelis prioritetas tas, jog istorine prasme parkas labai patrauklus ir puikiai reprezentuotų, garsintų Šiaulių miestą.
3. Parengtas teminis parko projektas išreiškia „Gubernijos“ komplekso istoriškumo svarbą ne tik Gubernijos rajonui, bet ir Šiaulių miestui. Projekte numatomas teritorijos želdinimas, infrastruktūros elementų atnaujinimas.
4. Gubernijos teminis parkas taptų miestiečių traukos zona, reprezentuotų ne tik „Gubernijos“ kompleksą, rajoną, bet ir Šiaulių miestą, pagyvintų bendrą estetinį parko vaizdą ir atgaivintų tai kas sena ir istoriškai svarbu.

Greta Šukienė

Šiaulių miesto Gubernijos parko rekonstrukcijos projektas

SANTRAUKA

Baigiamajame bakalauro darbe analizuojami Lietuvos ir užsienio šalių teminiai parkai, Šiaulių miesto parkai. Teminių parkų tinkamumas ir ekonominė nauda labiausiai priklauso nuo tinkamai suformuotos aplinkos, kuri patenkina apsilankiusiųjų į potyrių poreikį. Kuriant teminius parkus jų marketingą sunku būtų išsamiai nagrinėti, suprasti ir atskleisti atsietai nuo tokių sąvokų kaip svajonės, norai, poreikiai, paklausa konteksto.

Bakalauro darbo objektas – Šiaulių miesto Gubernijos parkas.

Darbo tikslas – išanalizuoti užsienio šalių ir Lietuvos teminius parkus ir jais remiantis, sukurti teminį Gubernijos parką Šiauliuose. Tikslo įgyvendinimui darbe sprendžiami šie uždaviniai: užsienio šalių ir Lietuvos struktūrų analizė, pasirenkamas objektas projektui, rezultatų apibendrinimas, koncepcijos, brėžinių ir sąmatos sudarymas.

Tyrimui pasirinkti 26 teminiai parkai Lietuvoje ir užsienyje. Pastaraisiais metais vis daugiau dėmesio skiriama laisvalaikio pramogoms, buvimui gamtoje su šeima. Kasetmet daugėja pavyzdinai tvarkomų sodybų, parkų, skverų, daugiabučių, privačių namų teritorijų. Vis gražesni tampa miestų centrai, tačiau yra ir apleistu parku, kurie galėtų atlikti visai kitokią funkciją. Žmones traukia sutvarkytos vietos ir ypatingai gamtoje vykstančios pramogos, renginiai.

Atlikus Gubernijos parko teritorijos analizę, parengtas teminis parko projektas išreiškiantis „Gubernijos“ komplekso istoriškumo svarbą ne tik Gubernijos rajonui, bet ir Šiaulių miestui. Projekte atliekamas teritorijos želdinimas augalais, infrastruktūros elementų naujumas.

Greta Šukienė

Reconstructional Project of Gubernija Park in Šiauliai

SUMMARY

The final thesis analyzes the Lithuanian and foreign theme parks, Siauliai city parks. Theme parks appropriateness and economic benefits of the most dependent on a well-formed environment that satisfies the attendance requirements of the user experience . Development of theme parks in their marketing would be difficult to examine in detail to understand and reveal the details to consider , understand and reveal the isolation of the concepts of dreams , desires , needs, demand context.

Bachelor thesis - Siauliai provincial park .

The aim - to analyze the foreign and Lithuanian theme parks , and based on them , creating a thematic provincial park in Siauliai. Achieve the objective of this work, the following tasks: Lithuanian and foreign structures analysis, design object is selected , summary , concepts, drawings and budgeting.

The sample of 26 theme parks in Lithuania and abroad. In recent years, more and more emphasis on leisure, being in nature with the family. Increased annually in an exemplary managed estates , parks, squares , blocks of flats , private home sites . Becomes increasingly more beautiful city centers, but there are also neglected park, which could play a very different role. People are attracted to repaired areas and extremely lively entertainment , events.

After the provincial park area analysis prepared theme park project expressing GUBERNIJA complex historicity not only in provincial district, but the city of Siauliai . The project carried out in the territory of afforestation plants , infrastructure elements of novelty .

LITERATŪRA

1. *Disneilandas, Prancūzija*, 2008 [žiūrėta 2012-11-04]: <http://en.wikipedia.org/wiki/Disneyland>
2. Europos kraštovaizdžio konvencija. Italija, 2000. [žiūrėta 2010-10-18]. Prieiga internete: <http://www.am.lt/vi/index.php#r/1370>.
3. *Heides parkas*, 2008 [žiūrėta 2012-11-04]. Prieiga internete: http://www.excursus.lt/media/dynamic/files/993/heide_parko_aprasymasexcursus.pdf
4. Idzelis Leopoldas, R. *Kraštovaizdžio tvarkymas*. Vilnius „Technika“, 2011.
5. Ivavičiūtė, G. *Kraštovarkas*. Kaunas. 2008.
6. Jakovlevas – Mateckis, K. *Miesto kraštovaizdžio architektūra, Idalis*. Vilnius „Technika“, 2011.
7. Januškevičius, L. *Lietuvos parkai*. . Kaunas „Lututė“, 2004. 2011.
8. Juškevičius, P. *Miestų planavimas*. Vilnius „Technika“, 2003.
9. Kučinskienė, J. Bučas, J. Moščenkova, E. Miesto želdynų formavimas. *Kraštovaizdžio pritaikymas pramoginiam naudojimui*, 2011. [žiūrėta 2012-11-03]. Prieiga internete: <http://www.krastovarkas.vhost.lt/documents/2011-13.pdf>
10. Kučinskienė, J. Baravykaitė, D. Miestų želdynų formavimas. *Potyrių vietovės – šių dienų planavimo iššūkis*, 2012. [žiūrėta 2012-11-03]. Prieiga internete: http://www.krastovarkas.vhost.lt/documents/10%20Potyriu%20vietoves_%20siu%20dienu%20planavimo%20issukis.pdf
11. Kučinskienė, J. Kauno technologijos universitetas, daktaro disertacijos santrauka. *The socio-ecological paradigm of the landscape resources re-use*, 2012. [žiūrėta 2012-11-03]. Prieiga internete: http://ktu.lt/sites/default/files/kucinskiene_aplinkos_inzinerija_ir_krastovarkas.pdf.
12. Kinijos teminiai parkai, 2011. [žiūrėta 2012-12-03]. Prieiga internete: <http://lt.gbtimes.com/keliones/lankytinos-vietos/kinijos-teminiai-parkai>
13. Kluckert, E. *European garden design*. Dresden, 2005.
14. Lietuvos Respublikos želdynų įstatymas, 2007. Nr. 80-3215 [žiūrėta 2012-11-03]. Prieiga internete: http://www.istatymas.lt/istatymai/zeldynu_istatymas.htm
15. Lietuvos Respublikos Vyriausybė, 2006. Lietuvos želdynų įstatymų koncepcija Nr. 476. [žiūrėta 2012-11-03]. Prieiga internete: <http://tar.tic.lt/Default.aspx?id=2&item=results&aktoid=E8D1BE94-0F6B-43F6-AEDC-553AA42D5BE2>
16. Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, 2004. Lietuvos Respublikos kraštovaizdžio politika Nr. 1526. [žiūrėta 2012-11-03]. Prieiga internete: http://www.am.lt/VI/article.php3?article_id=5044

17. Malakauskienė, R. Gerikienė, V, 2012. Miestų želdynų formavimas 1(9) 108-115. . [žiūrėta 2012-11-03]. Prieiga internete: <http://www.krastotvarka.vhost.lt/documents/206.html>
18. *Love-land*, 2012 [žiūrėta 2012-12-03]. Prieiga internete: http://en.wikipedia.org/wiki/Love_Land_%28South_Korea%29
19. Miesto želdynai. Aplinkotyra, 2005. [žiūrėta 2012-11-03]. Prieiga internete: http://aplinkotyra.vdu.lt/material/moduliai/miesto_ekologija/paskaitu_medziaga/p7.1.pdf
20. Staniūnas, E , Stauskis, G. *Rekreacijos kompleksai gamtinėje aplinkoje*. Vilnius „Technika“, 2011.
21. Teminiai parkai Lietuvoje, 2011. [žiūrėta 2012-11-03]. Prieiga internete: <http://www.way2lithuania.com/lt/keliones-lietuva/teminiai-parkai>
22. Teminiai ir pramogų parkai Europoje, 2012. [žiūrėta 2012-11-03]. Prieiga internete: <http://www.mytrips.lt/Diskusijos/Tema/Teminiai-ir-pramogu-parkai-Europoje/57>
23. *Telecentras*, 2010 [žiūrėta 2012-11-04]. Prieiga internete: http://www.telecentras.lt/apie_mus/istorija/
24. Tuch L., Mayer J. (editors). *Architecture and placemaking*, 2008.
25. Idzelis Leopoldas, R. *Kraštovaizdžio tvarkymas*. Vilnius „Technika“, 2011.
26. Ivavičiūtė, G. *Kraštotvarka*. Kaunas. 2008.
27. Jakovlevas – Mateckis, K. *Miesto kraštovaizdžio architektūra, Idalis*. Vilnius „Technika“, 2011.
28. Jakovlevas – Mateckis, K. *Miesto kraštovaizdžio architektūra, Idalis*. Vilnius „Technika“, 2011.
29. Januškevičius, L. *Lietuvos parkai*. . Kaunas „Lututė“, 2004. 2011.
30. Juškevičius, P. *Miestų planavimas*. Vilnius „Technika“, 2003.
31. Lietuvos Respublikos želdynų įstatymas, 2007. Nr. 80-3215 [žiūrėta 2013-06-03]. Prieiga internete: http://www.istatymas.lt/istatymai/zeldynu_istatymas.htm
32. Lietuvos Respublikos Vyriausybė, 2006. Lietuvos želdynų įstatymų koncepcija Nr. 476. [žiūrėta 2013-16-03]. Prieiga internete: <http://tar.tic.lt/Default.aspx?id=2&item=results&aktoid=E8D1BE94-0F6B-43F6-AEDC-553AA42D5BE2>
33. Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, 2004. Lietuvos Respublikos kraštovaizdžio politika Nr. 1526. [žiūrėta 2013-06-03]. Prieiga internete: http://www.am.lt/VI/article.php3?article_id=5044
34. Miesto želdynai. Aplinkotyra, 2005. [žiūrėta 2013-06-03]. Prieiga internete: http://aplinkotyra.vdu.lt/material/moduliai/miesto_ekologija/paskaitu_medziaga/p7.1.pdf

35. *Šiaulių miesto želdynų sistemos analizė*. Erika Brinkytė. [Žiūrėta 2013-06-03]. Prieiga internete: http://www.krastotvarka.vhost.lt/documents/2010_06.pdf
36. Šiaulių miesto savivaldybė, Kaunas, 2008. *Šiaulių miesto parkų, skverų ir gatvių tvarkymo programa (2008-2012 metams), aiškinamasis raštas*. [Žiūrėta 2013-06-03]. Prieiga internete: <http://www.lvmi.lt/projektai/aiskinamasis.pdf>
37. *Iš miesto želdinių istorijos puslapių*. [Žiūrėta 2013-06-03]. Prieiga internete: <http://web.siauliai.lt/taktaifs/v/2012/5E367862-8892-478D-A93E-34D3ED0EEFD3.pdf>
38. Malakauskienė, R. Gerikienė, V, 2012. Miestų želdynų formavimas 1(9) 108-115. . [žiūrėta 2012-11-03]. Prieiga internete: <http://www.krastotvarka.vhost.lt/documents/206.html>
39. Staniūnas, E , Stauskis, G. *Rekreacijos kompleksai gamtinėje aplinkoje*. Vilnius „Technika“, 2011. <http://kvr.kpd.lt/heritage/Pages/KVRDetail.aspx?lang=lt&MC=25815>
40. Skirgaila, A. Vilniaus miesto savivaldybė. *Želdiniai urbanizuotoje aplinkoje*. Vilnius, 2005.
41. Vilniaus kolegija. *Želdiniai ir jų dizainas*. Vilnius, 2005.

PRIEDAI

1 priedas

Pirminiai darbo rezultatai

3 lentelė

Šiaulių miesto parkai (informacija iš Šiaulių miesto savivaldybės tinklalapio)

Parko pavadinimas	Dydis ha	Veiklos, pramogos
1.Didždvario parkas	5,33	Įkurtas XIX a. pradžioje, pastačius grafo Zubovo rūmus - vasaros rezidenciją. Parkas buvo užsodintas tuo metu paplitusiu landšaftinio parko stiliumi, kurio išplanavimas laisvas, artimas natūraliai gamtai. 1878 - 1890 metų laikotarpyje parkas buvo papildytas - pasodintos kelios alėjos ir retesnių rūšių medžių - europinis maumedis, platanalapis klevas ir jo raudonlapė forma, grakščioji liepa ir kt. Šiaurinėje parko dalyje yra teniso kortai. Parkas įrašytas į kultūros vertybių sąrašą.
2.Centrinis parkas	13,62	Pradėtas sodinti apie 1950-uosius metus. Parkas sodintas miestiečių šeštadieninių talkų metu. Iš retesnių medžių auga klevas plačialapis klevas, totorinis, europinis maumedis ir kt. Parke yra likusi neveikianti vaikų žaidimo aikštelė - atrakcionai, vasaros koncertų estrada. Naujai įkurtas nuotykių parkas.
3.Gubernijos parkas	1,10	Pradėtas kurti XIX a. pradžioje prie dvaro sodybos. Šiuo metu parke didžiąją dalį sudaro kaštanai. Tai vienintelis toks parkas Lietuvoje. Be jų dar auga klevai, uosiai, tuopos, beržai. Šiauriniame kampe auga graži ąžuolų grupelė. Parkas įrašytas į kultūros vertybių sąrašą.
4.Rėkyvos parkas (dvarvietė)	12,31	Buvusio dvaro parkas pradėtas sodinti XIX a. antroje pusėje. Parke yra išlikusių senų pavienių medžių ir dalis alėjų. Gausią medžiagą apie parko istoriją yra surinkusi Rėkyvos pagrindinė mokykla. Parkas yra įrašytas į kultūros vertybių sąrašą.
5.Naujasis parkas	8	Šis parkas Šiaulių mieste pats jauniausias - dar tik kuriamas. Parkas sodinamas prie vaikų klinikų, ne visai lygioje vietoje, todėl turėtų būti vaizdingas ir noriai lankomas.
6.Prūdelio parkas	4,57	Parką sudaro Prūdelio tvenkinio šlaite augantys savaiminės kilmės medžiai ir krūmai. Vieta šaltiniuota, gausiai želia įvairių rūšių krūmai. Parkas apsaugo šlaitą nuo erozijos.
7.Lieporių parkas	13,42	Pasodintas 1960-1970-ais metais, statant Lieporių gyvenamąjį rajoną. Parkas gerai suplanuotas, paliktos plačios erdvės, tvenkinys, kalvelės, kurios leidžia apžvelgti parko medynus. Parke auga beveik vien liepos. Parkas noriai lankomas

		gyventojų.
8.Gegužių gatvės beržynėlis	4,16	Sudaro įvairaus amžiaus, beveik grynai beržo medynėliai. Labai mėgiamas Dainų ir Gytarių gyvenamųjų rajonų gyventojų. Parke yra įrengtos vaikų žaidimų aikštelės, BMX/Riedlentininkų ir riedutininkų aikštelė.
9.Gytarių parkas	4,69	Tai vienas iš jaunesnių miesto parkų. Jame auga ąžuolai, kaštonai, klevai, uosiai, tuopos, šermukšniai, liepos, gluosniai, beržai, eglės, pasitaiko platanalapių klevų, švedinių šermukšnių, rūgščiųjų žagrenių ir kitų rūšių medžių bei krūmų rūšių. Gera takų infrastruktūra. Kadangi šiame parke suformuota kalva, tad žiemos metu vaikai ir ne tik jie, gali smagiai leisti laiką šiame parke leisdami žemyn rogutėmis nuo šios kalvos (Aplinkotyra, 2005).

(Aplinkotyra, 2005).

4 lentelė

Šiaulių miesto parkų analizė pagal tematiką

Pavadinimas	Viso
Poilsinis parkas	2
Istorinis parkas	3
Pramogų parkas	3

5 lentelė

Užsienio šalių ir Lietuvos teminiai parkai

Parko pavadinimas	Teritorijos struktūra	Parko paskirtis	Dydis	Veiklos, pramogos
1.Legolendas, Danija	9 teminės šalys	Pramogų parkas	14-akrų	Klajoti po sumažintus miestus, apžiūrėti pilis, oro uostus, netgi žymius žmones, tokius kaip Hansas Kristianas Anderseną – ir viskas padaryta iš mini kaladėlių. Linksmieji kalneliai, išskirtiniai suvenyrai.
2.Heidės parke - Serengečio safario parkas, Vokietija	5teminės šalys	Pažintinė, pramoginė	850 000 m ²	Faunos gausa, dykumų ralis, bobslėjaus trasa, amerikietišku kalnelių kilpos, trys safariai: "Pasaulio žvėrys", "Džiunglių safaris", "Aqua safaris".

3. Disneilandas, Prancūzija	2 teminiai parkai	Pramogų parkas	4,800 akrų	Gausus geros nuotaikos, šviesių svajonių ir aštrių pojūčių pramogų parkas vaikams ir suaugusiems. Iš arčiau susipažinti su pamėgtais Volto Disnėjaus pasakų herojais. Linksmieji kalneliai, suvenyrai, viešbučiai, golfo laukas, geležinkelio stotis, naujas miestas <u>Val d'Europe</u> .
4. Česingtono nuotykių parkas, Anglija	10 teminių zonų	Nuotykių parkas		Įvairūs atrakcionai, zoologijos sodas ir jūrų gyvenimo parkas viename. 90% šio parko atrakcionų yra pritaikyti mažesniems nei 12 metų vaikams. Piratų laivas piratų įlankoje. Madagaskaro herojai.
5. Altono bokštai, Anglija	13 teminių šalių	Atrakcionų parkas	13 sričių	Adrenalino mėgėjams skirti atrakcionai Uždraustajame slėnyje, tamsusis miškas tikrai leis pajusti šiurpuliukus, o Katangos kanjone turėsite galimybę pajusti kalnų upės tėkmės greitį.
6. Ferrari pasaulis, Jungtiniai Arabų Emyratai	Didžiausioje Abu Dabio natūralioje saloje	Atrakcionų parkas	25 ha	Įrengta gausybė su „Ferrari“ automobiliais susijusių atrakcionų, parodų, parduotuvių ir restoranų. Parke veikia keletas kino teatrų, kuriuose rodomi interaktyvūs trimačiai filmukai, susipažinti su architektūra ir „Ferrari“ istorija „Formula Rossa“ linksmieji kalneliai, oficialiai pripažinti greičiausiais pasaulyje.
7. Keukenhofo parkai, Olandija	Gėlynai po atviru dangumi, bet ir 5 paviljonai	Edukacinė — pažintinė	32 ha	Pamatyti (naujausių gėlių veislių, naujų landšafto architektūros tendencijų), pasimokyti (gėlynų komponavimo, spalvų

				derinimo, sodinimo būdų), suprasti (gamtos įvairovės, žmogaus kūrybos neribotų galimybių).
8.Europos atrakcionų parkas, Vokietija	15 teminių zonų	Pramogų parkas	70 ha	Lankytojų laukia daugiau kaip 100 atrakcionų, tinkančių tiek mažiems vaikams, tiek suaugusiems. Gladiatorių kovos, įdomiausi spektakliai, fantastiški karnavalai, 4D filmų salė, teminiai restoranai, barai, nakvynę siūlo nuotykiinių viešbučių kompleksas, svečių namai Tipi kaimas ir kempingas.
9.Hansa parkas, Vokietija	12 teminių teritorijų	Nuotykių parkas	46 ha	Veikia daugiau nei 125 atrakcionai, 36 yra pažintiniai takai. skirtas vaikams, kurie svajoja tapti tikrais jūros vilkais, nes pats pramogų kompleksas įsikūręs Skierksdorfe, Liubeko įlankos pakrantėje.
10.Papės Gamtos parkas, Latvija	Prasideda visai netoli sienos su Lietuva ir baigiasi ties Jurmalciems kaimeliu, Liepojos apskrityje.	Edukacinė — pažintinė	52000 ha	Iš arti stebėti laukinių arklių gyvenimą ir retųjų taurų bandas. galima pamatyti nemažai žavių objektų: pajūrio pievas, Papės ežero platybes, pelkynaus, eilę istorinių ir architektūrinių paminklų.
11.Livu vandens parkas, Latvija	5 zonos	Pramogų parkas	6500 m ²	Pramogų zona po atviru dangumi, daugiau nei 40 vandens atrakcionų, jauniems parko lankytojams skirta zona, patiems mažiausiems lankytojams skirta zona, ekstremalių išbandymų zona, atviras nardymo baseinas, sūkurinės

				vonios, saunos, aromato terapinės pirtys, plati fontanų sala su įvairiausiai vandens labirintais, kaskadomis ir žaidimais, baras vandenyje
12. Dikenso pasaulis, Anglija	5 teminės zonos	Nuotykių ir pramogų parkas	Nepaminėta	Veikia modernus kino teatras, vyksta įvairūs vaidinimai, nuotykius patirs ne tik mažieji, bet ir suaugę. Parke viskas susiję su šio rašytojo sukurtais personažais.
13. BonBon-Land, Danija	4 teminės zonos	Pramogų parkas	34 akrai	Skirtas vaikams. 4D kino teatras, saldinių fabrikėlis, parduotuvės, atrakcionai vandens ir sausumos. Jo esmė ta, kad čia saldumynai pagaminami itin neįprastu būdu. Čia yra beždantis atrakcionas, vemiančios žiurkės, didžiulės vištos, nuogos karvės, besilengvinantys gyvūnai ir daiktai bei daugybė kitų dalykų, kurių kitur nepamatysi.
14. SuoiTien parkas, Vietnamas	4 teminės zonos	Pramogų parkas	Nepaminėta	Šis parkas visas yra skirtas Budai. Čia be įvairių kalnelių ir atrakcionų yra ir „dangiškieji rūmai“, ir šikšnosparnių urvas, krokodilų ferma ir daugybė kitokių įdomybių.
15. Camden Parkas, JAV	30 atrakcionų ir pramogų	Pramogų parkas	26 akrai	Skirtas šeimyniniam poilsiui. Mediniai kalneliai, zoologijos sodas, žaidžiamas beisbolas, maratonai įvairūs, vietos išskyloms.
16. Meilės žemė, Korėja	140 skulptūrų, parkas įkurdintas vadinamojoje Medaus mėnesio	Pažintinis, parkas	Nepaminėta	Suaugusiems. Viskas byloja apie seksą, gausybė pornografinių ir erotinių skulptūrų. „Meilės žemė“ gyvavimo pradžioje buvo įkurta kaip Seulo studentų darbų parodų vieta.

	saloje.			
17.Istorinis antenų parkas, Lietuva	3 naujajame parke pastatytos antenos.	Edukacinė — pažintinė		Parkas pasitarnaus telekomunikacijų raida besidominčiam jaunimui ir neabejotinai taps dar vienu traukos objektu. Radijo programų siuntimo antena „Dožd“, radiorelinio ryšio ruporinė parabolinė antena RPA-2P ir TV programų siuntimo antena „Ladoga“. Artimiausiu metu bus tvarkomi antenų parko takai, o ateityje jame atsiras dar daugiau eksponatų
18.Europos parkas, Lietuva	Per šimtą kūrinių, atgabentų iš 34 šalių.	Edukacinė — pažintinė	55 ha	galima išsinuomoti dviratį, papietauti vietiniame restorane, surengti konferenciją, verslo susitikimą, šventę ar koncertą. Yra edukacinis centras, kur vyksta kūrybinės, edukacinės programos.
19.Grūto parkas, Lietuva	Daugiau kaip 50 sovietmečių o politinių lyderių statulų.	Edukacinė — pažintinė	20 ha	Gali apžiūrėti stolingus akmeninius sovietų politikų biustus, bei kitų sovietmečio relikvų. pasikelti į apžvalgos bokštus ar nusileisti į apkasas, sukuriančius realistišką koncentracijos stovyklos atmosferą.paskanauti tipiškų sovietinių valgių (be abejonės, iš tipiškų sovietinių indų).
20.Vingio parkas, Lietuva	Įsikūręs ir veikia Vilniaus universiteto botanikos sodas, karių kapinės. simbolinė skulptūra –	Poilsio parkas	162 ha	Populiari koncertų ir masinių renginių vieta, tad parkas neretai skamba muzikos garsais ir šurmuliu. galimybė pabėgti nuo miesto triukšmo ir paprasčiausiai atsipalaiduoti natūralioje gamtos apsupty, slepiančioje daugybę įdomių istorijų. papietauti vietinėje

	„Vienybės medis“.			kavinukėje – bare.
21.Lokės pėda, Lietuva	įrengtos 6 saugios skirtingo sudėtingumo trasos, 3 laisvo skrydžio trasos	Nuotykių parkas	1,3 ha	Šalimais tekančios Lokės upės grožis užgniaužia kvapą ne ką mažiau nei laipiojimas trasos konstrukcijomis. Egzotiškų iššūkių rinkinys - Beždžionių, Tibeto, Nepalo tiltai, judantys rąstai, kilpos, tinklai, sūpynės, piratų kopėčios, drąsiausieji gali išmėginti „Tarzano šuolį“ bei pasinerti į kitus, tikrai nekasdieniškus išbandymus. Galima tiesiog pasiilsėti, pasistiprinti tiek savo atsineštu maistu, tiek greta esančioje kavinukėje siūlomais užkandžiais.
22.Mini Zoo, Lietuva	60 plotų su aptvarais ir voljerais	Edukacinė — pažintinė	3,5 ha	Juo didesnė gyvūnų įvairovė, tuo ji darosi patrauklesnė gamtos pasiilgusiam žmogui ir pritraukia didesnius lankytojų srautus.
23.Žvėrinčius, Lietuva	14,7 ha ploto miško aptvaras šernams, danieliams ir muflonams, aptverta 2,4 ha miško	Edukacinė — pažintinė	17,1 ha	Lankytojų patogumui stebėti laukinių gyvūnų gyvenimą pastatytos dvi apžvalgos aikštelės bei pavėsinė, įrengta žaidimų aikštelė vaikams, pastatytas ažuolas su inkilais ir stendas su labiausiai Lietuvoje paplitusių žvėrių ir paukščių aprašymais.
24.Pekino Shijingshano pramogų parkas, Kinija	5 zonos	Pramogų parkas	350000 m ²	vienas iš kontroversiškiausių teminių šalies parkų, 100 atrakcionų, aštuonios amerikietiškojo kalnelių trasos bei kino teatras.
25.Šokolado parkas, Kinija	3 pagrindinės menės	Pramogų parkas	20000 m ²	Parko tikslas yra „suteikti kinų gyvenimui saldumo ir supažindinti lankytojus su šokolado istorija bei jos

				poveikiu kitoms kultūroms“.
26.Dinozaurų parkas, Lietuva	40 roplių grupės gyvūnų	Pramogų parkas	2 ha	Judantys, šnypščiantys, natūralaus dydžio dinozaurų muliažai.

6 lentelė

Šiaulių miesto želdynų sistema

ATSKIRIEJI ŽELDYNAI	PRIKLAUSOMIEJI ŽELDYNAI
Rekreacinės paskirties želdynai	Gyvenamųjų teritorijų želdynai
Parkai	Mažaaukščių gyv. namų sklypų želdynai
Miesto sodai	Daugiaaukščių gyv. namų sklypų želdynai
Skverai	Aukštybinių gyv. namų sklypų želdynai
Žaliosios jungtys	Sodybų (namų valdų) sklypų želdynai
Kiti poilsiui skirti želdynai	Kiti gyv. namų želdynai
Mokslinės, kultūrinės, memorialinės paskirties želdynai	Visuomeninės paskirties teritorijų želdynai
Botanikos ir zoologijos sodai, arboretumai	Administracinių pastatų sklypų želdynai
Etnografiniai, meno ir parodų parkai	Religinių bendruomenių pastatų sklypų želdynai
Istoriniai parkai	Mokslo ir mokymo pastatų ir statinių sklypų želdynai
Dendrologiniai rinkiniai	Kultūros ir sporto pastatų ir statinių sklypų želdynai
Kiti mokslinės, kultūrinės paskirties želdynai	Sveikatos apsaugos pastatų ir statinių sklypų želdynai
Kapinės	
Memorialiniai parkai	
Memorialiniai, istoriniai želdynai	
Apsauginės ir ekologinės paskirties želdynai	Pramonės ir sandėliavimo objektų teritorijų želdynai
Šlaitų, paviršinio vandens telkinių pakraščių želdynai	Pramonės įmonių sklypų želdynai
Požeminių vandenų (vandenviečių) apsaugos zonų želdynai	Sandėliavimo įmonių sklypų želdynai
Agrarinių takostyrų apsaugos zonų želdynai	Sandėliavimo statinių sklypų želdynai
Kelių ir geležinkelių apsaugos zonų želdynai	Kiti pramonės ir sandėliavimo objektų sklypų želdynai

Kiti apsauginės ir ekologinės paskirties želdynai	
	Komercinės paskirties objektų teritorijų želdynai
	Prekybos ir paslaugų objektų sklypų želdynai
	Pramogų objektų sklypų želdynai
	Laidojimopaslaugų objektų sklypų želdynai
	Degalinių, autoserviso statinių sklypų želdynai
	Kiti komercinės paskirties objektų teritorijų želdynai
	Inžinerinės infrastruktūros teritorijų želdynai
	Susisiekimo ir aptarnavimo objektų sklypų želdynai
	Inžinerinių komunikacijų aptarnavimo objektų sklypų želdynai
	Susisiekimo koridorių želdynai
	Inžinerinių tinklų koridorių želdynai
	Kiti inžinerinės infrastruktūros teritorijų želdynai
	Rekreacinės paskirties objektų teritorijų želdynai
	Ilgalaikio (stacionaraus) poilsio pastatų sklypų želdynai
	Trumpalaikio poilsio statinių sklypų želdynai
	Kiti rekreacinės paskirties objektų teritorijų želdynai

Remtasi K. Jakovlevu-Mateckiu (2008).

Gubernijos parko augalai

Pavadinimas	Vnt.
Paprastasis ąžuolas	21
Paprastosios alyva	5
Karpotasis beržas	17
Paprastasis klevas	12
Paprastasis kaštonas	32
Maž. ir didž. liepa	20
Baltažiedė robinija	16
Paprastasis šermukšnis	2
Kanadinė tuopa	34
Paprastasis uosis	9
Vakarinė tuja	8
Paprastasis buksmedis	3
Naminė obelis	2
Europinis maumedis	4
VISO:	185

8 lentelė

Teminių parkų analizė pagal paskirtis

Pavadinimas	Viso
Pramogų parkas	10
Pažintinis - pramoginis	2
Nuotykių parkas	4
Edukacinis – pažintinis parkas	6
Poilsio parkas	2
Atrakcionų parkas	2

9 lentelė

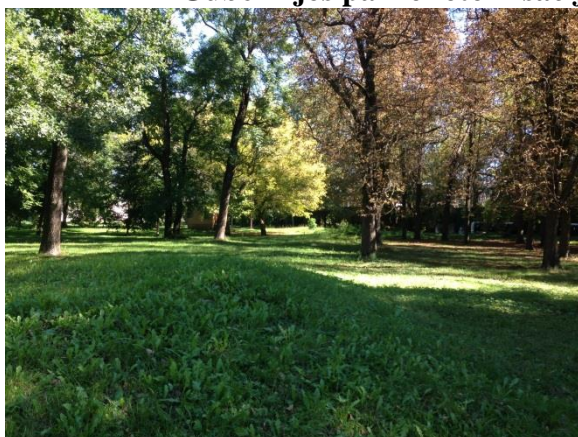
Užsienio šalių ir Lietuvos teminių parkų analizė pagal tematiką

Nr.	Pavadinimas	Viso
1.	Vandens	3
2.	Muzikos	1
3.	Floros	1
4.	Miestų	1
5.	Meilės	1
6.	Pasakų	2
7.	Religijos	1
8.	Technikos	2
9.	Filmų	4
10.	Istorijos	3
11.	Faunos	7

„Gubernijos“ komplekso ir parko detalizavimas pagal LR Kultūros vertybių registrą

PLANUOJAMA TERITORIJA	
Teritorijos adresas:	Teritorija prie Dvaro, Bielskio, Žemaitės gatvių. Šiaulių miesto savivaldybė
Nagrinėjamos teritorijos plotas:	1,10 ha
Sklypo paskirtis:	Valstybinė žemė
Statusas:	Valstybės saugomas
Objekto reikšmingumo lygmuo:	Regioninis
Rūšis:	Nekilnojamasis
Objektas įrašytas kaip:	Kompleksą sudarantis objektas
Priklauso kompleksui:	Šiaulių „Gubernijos“ alaus daryklos pastatų kompleksas (25814)
Vertingųjų savybių pobūdis:	Inžinerinis (lemiantis reikšmingumą, svarbus). Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą, svarbus)
Įregistravimo registre data:	2001-03-20

Gubernijos parko fotofiksacijos atliktos 2013 metų rugpjūčio mėnesį.

Gubernijos parko fotofiksacijos atliktos 2013 metų spalio mėnesį

PATVIRTINIMAS APIE ATLIKTO DARBO SAVARANKIŠKUMĄ

Patvirtinu, kad įteikiamas bakalauro baigiamasis darbas (*pavadinimas*)

ŠIAULIŲ MIESTO GUBERNIJOS PARKO REKONSTRUKCIJOS PROJEKTAS

1. Yra atliktas mano pačios;
2. Nebuvo naudotas kitoje mokslo ir studijų institucijoje;
3. Nenaudojau šaltinių, kurie nėra nurodyti darbe, ir pateikiu visą panaudotos literatūros sąrašą.

2013 m. gruodžio 4 d.

(data)

Greta Šukienė

(autorius vardas ir pavardė, parašas)

PATVIRTINIMAS APIE ATSAKOMYBĘ UŽ LIETUVIŲ KALBOS TAISYKLINGUMĄ ATLIKTAME DARBE

Patvirtinu lietuvių kalbos taisyklingumą atliktame darbe.

2013 m. gruodžio 4 d.

(data)

Greta Šukienė

(autorius vardas ir pavardė, parašas)